

Trektellingen in Nederland in 2015

Jaarverslag trektellen.nl

Fred Hustings
Gerard Troost
Arjan Boele

Waiting for the sun...telpost Puinhoop, Katwijk, bij zonsopgang, 29 september 2015 (René van Rossum).

Met ondersteuning van Sovon Vogelonderzoek Nederland

Colofon

Tekst: Fred Hustings, Arjan Boele (Bijlage 2), Hans van Gasteren (hoofdstuk 4), Gerard Troost (Bijlage 4), Adri Clements & Aat Schaftenaar (Intermezzo's)

Figuren en database: Gerard Troost

Fotoredactie: Arjan Boele

Citeren als: Hustings F., Troost G. & Boele A. 2016. Trektellingen in Nederland in 2015 (Jaarverslag trektellen.nl). [Trektellen.nl/Sovon](http://trektellen.nl/Sovon) Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Intermezzo's en hfst. 4 als: van Gasteren H. 2016. Vogeltrek in 2015 op het radarscherm. Pp. 23-27 *in*: Hustings F., Troost G. & Boele A. 2016. Trektellingen in Nederland in 2015 (Jaarverslag trektellen.nl). [Trektellen.nl/Sovon](http://trektellen.nl/Sovon) Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Trektellen in 2015	5
3. Resultaten	6
Januari-februari	6
Maart-mei	8
Juni-augustus	12
Intermezzo: Steltloper trek over Telpost Schor van Sint Annaland in 2015	14
September-november	15
Intermezzo: Nachttrek over Maarnsche Berg in najaar 2015	21
December	22
4. Vogeltrek in 2015 op het radarscherm	23
5. Gebruikte bronnen	28
Bijlage 1. Weercharacteristieken 2015	29
Bijlage 2. Extra soorten	30
Bijlage 3. Enkele algemene tips	31
Bijlage 4. Live invoer vanaf de telpost	32
Bijlage 5. Waargenomen soorten en dagrecords	33

1. Inleiding

Trektellen, het blijft een spannende bezigheid, ook in een wat ‘minder’ jaar zoals 2015. Want in dit jaar werkten de weersomstandigheden niet altijd mee om de soms massale trek ook zichtbaar te houden aan de grond. Dat laatste wordt in dit verslag duidelijk gemaakt aan de hand van een analyse van radarbeelden door Hans van Gasteren.

Maar trektellers zijn geen watjes en geven niet snel op. De telposten waren dit jaar bijna 30.000 uren bezet. Dat is bijna de helft van het aantal uren dat in de periode 1976-93 bijeen werd geteld door 121 posten aangesloten bij de Landelijke Werkgroep Vogel Trektellen (LWVT) – en dat vonden we destijds best veel.

De *big sit* leverde ruim in 2015 zo’n 17,2 miljoen trekvogels op en vele onverwachte of juist goed voorspelde bijzondere momenten. In navolging van de jaarverslagen over 2013 en 2014 geven we hiervan een, noodgedwongen beknopt, overzicht. Voor een verslag van de Nederlandse resultaten tijdens de Eurobirdwatch op 3 oktober verwijzen we naar het verslag van Gert Ottens en Gerard Troost op trektellen.nl (onder Documenten). Daar is ook een Engelstalig profielwerkstuk te vinden dat Mark van Leeuwen tijdens zijn studie maakte en waarin hij recente doortrekpatronen vergelijkt met oudere; hiermee aansluitend op een artikel in *Limosa* uit 2009.

Dit jaarverslag is samengesteld op basis van de database van trektellen.nl, met veel dank aan alle tellers die hun gegevens invoerden. Ter aanvulling is informatie gebruikt uit naturetoday.com, de rubriek Recente Meldingen in *Dutch Birding*, enkele regionale artikelen en overzichten uit Duitsland (*Der Falke*). Voor details wordt uiteraard verwezen naar trektellen.nl.

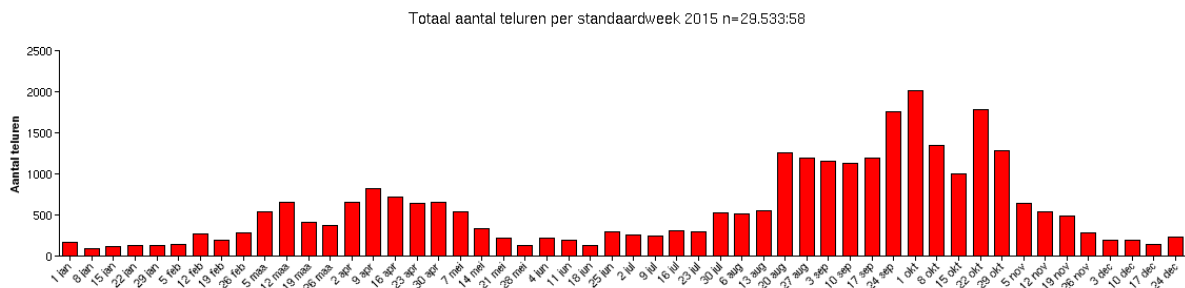
Drukke op telpost De Hamert, 24 oktober 2015 (Jan Erik Kikkert).

2. Trektellen in 2015

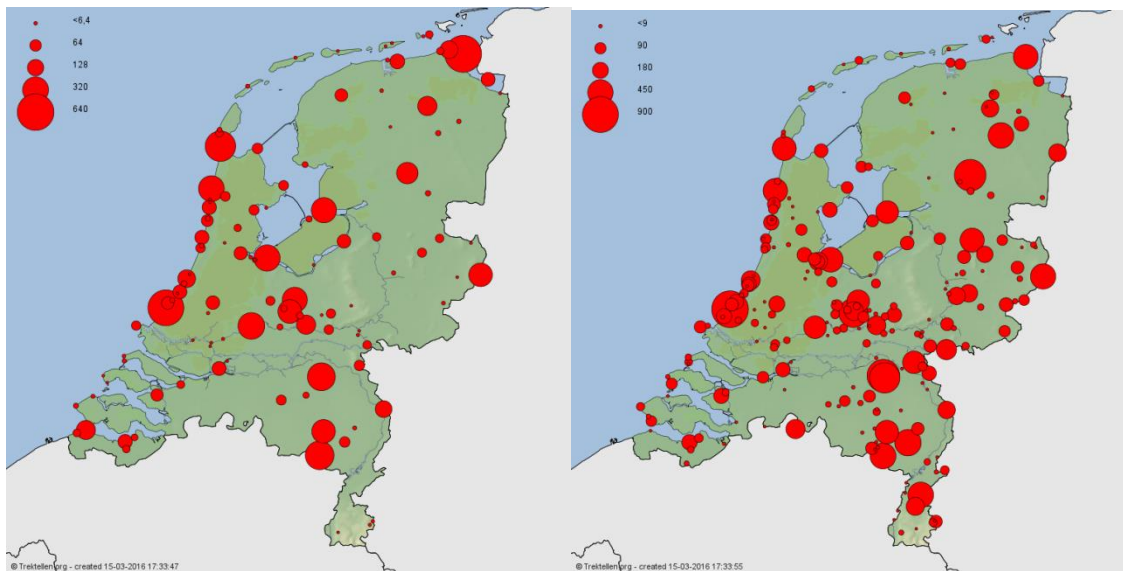
In 2015 voerden trektellers op Nederlandse telposten resultaten van bijna 30.000 teluren in. Dit totaal is vergelijkbaar met de voorgaande twee jaren en veel hoger dan tot voor pakweg tien jaar geleden.

Uiteraard zijn de meeste teluren gemaakt in voorjaar en najaar (figuur 1).

Voorjaarstellingen zijn het meest lonend langs de kust en in het IJsselmeergebied. Er zijn echter heel wat binnenlandse telposten – vooral in het midden en oosten van het land – die hun steentje bijdragen aan het geheel; vaak gedurende lange uren waarin niet veel te beleven valt, met af en toe een opkikkertje. De najaarsposten zijn meer verdeeld over het land, al valt het op dat bijvoorbeeld de Waddeneilanden, Friesland (uitzondering: Leeuwarderbos), de Veluwe en het westen van Noord-Brabant er wat bekaaid vanaf komen (figuur 2). Goed bezette telposten zijn vaak al jarenlang in touw, soms zelfs al meer dan een halve eeuw zoals in de Kennemerduinen.

Figuur 1. Aantal getelde uren per standaardweek in 2015 (totaal = 29.533 uur 58 minuten). De piek begin oktober is een gevolg van de Euro Birdwatch.

Figuur 2. Bezette trektelposten in 2015, met indicatie van aantal teluren. Links voorjaar (1 januari-15 juni), rechts najaar (16 juni-31 december).

3. Resultaten

Hieronder worden enkele resultaten in 2015 beknopt besproken. Een korte karakteristiek van de weersomstandigheden (zie ook bijlage 1) is ontleend aan knmi.nl.

Januari-februari

Slot van een zachte winter

Aansluitend op een zachte decembermaand kende ook januari relatief hoge temperaturen. Dat gold vooral voor de eerste helft van de maand, want de tweede helft kende een wisselvallig temperatuurverloop met soms wat koudere perioden en een ijsdag (temperatuur hele dag onder nul) op 23 januari. Een dag later kwam het tot ijzelvorming en een sneeuwdek van enkele centimeters in vooral het oosten van het land.

Februari kende normale temperaturen, met vanaf de 10^e enkele dagen waarbij zachte lucht werd aangevoerd via zuidelijke stromingen. Het eind van deze zonnige maand werd gedomineerd door storingen en licht stijgende temperaturen.

Al met al was deze winter opnieuw bijzonder zacht, zij het niet zo extreem als zijn voorganger 2013/14.

In januari was het veelal rustig. De gebruikelijke vroege wegtrek van Kleine Rietganzen van Vlaanderen richting Denemarken werd op 16 januari onderschept bij IJmuiden, waar er 1800 passeerden. Verder was het boven zee nogal stilletjes. Er werden in ieder geval geen massale verplaatsingen van Alk/Zeekoet geconstateerd, zoals een jaar eerder, toen de dagtotalen soms boven de 10.000 uitkwamen.

Op 24 januari passeerde een sneeuwfront. Het liet geen indrukwekkende sneeuwpakketten achter, maar toch een sneeuwvlucht van Kramsvogels; een soort die najaar 2014 opvallend dun gezaaid was. Op verschillende binnenlandse telposten werden op 24 januari aantallen geteld die daar in het najaar heel mooi gevonden worden, zoals 3395 (Maarnsche Berg), 6530 (Hazewater Amersfoort) en 6752 (Dwingelderveld).

Kramsvogels over telpost Hazewater (Amersfoort), 24 januari 2015 (Marc Dijksterhuis).

Daarna nam ook het aantal pleisteraars in den lande toe. In de vijf dagen voor de sneeuwvlucht (19-23 januari) werden bijna 37.000 Kramsvogels gemeld via losse waarnemingen, verdeeld over 580 kilometerhokken. In de vijf dagen vanaf de sneeuwvlucht (24-28 januari) was het opgelopen tot dik 89.000 ex. in 1040 kilometerhokken (waarneming.nl).

De wegtrek van Toendrarietganzen verliep dit jaar weinig gepiekt. Van eind januari tot en met eind februari werden op sommige dagen honderden trekkers gemeld, tot een maximum van 1403 over De Hamert op 28 februari. Kleine en Wilde Zwanen trokken vooral half februari door. Zo werden er van 13-17 februari 100-310 Kleine Zwanen gezien boven Camperduin, Dwingelderveld en Lauwersmeer Kustweg. Rond dezelfde tijd vertrokken ook Wilde Zwanen. Op Dwingelderveld kwamen er 154 op 13 februari door, in twee golven gemengd met flink wat Kleine Zwanen. De 91 trekkers op 22 februari over Korte Waarden bij Elburg waren volgens de teller hoogstwaarschijnlijk vertrokken van Veluwemeer/Wolderwijd, waar er in de winter tot 450 pleisterden.

Half februari was er ook een doortrekgolf van Veldleeuweriken, iets dat zich op 16 februari nadrukkelijk manifesteerde op de telposten Ketelbrug/Kamperhoek (1468) en Noordkaap (2277).

Twee dagen later passeerden 26 Strandleeuweriken de Eemshaven.

In de laatste decade van de maand kwamen de Kieviten goed op gang, met bijvoorbeeld 2815 over de Eemshaven op 21 februari en 3059 over de Dordtse Biesbosch op 27 februari.

Fraaie trek van Kieviten op telpost Dordtse Biesbosch, 27 februari 2015 (Hans Gebuis).

De verplaatsingen van enkele vinkachtigen besloegen beide maanden. Opmerkelijke verplaatsingen richting zuid van Kepen werden in januari enkele malen gemeld van de Maarsche Berg. De aantallen liepen hier op tot 394 (27 januari). Sijzen trokken vanaf eind januari door in vrij bescheiden aantallen. Het dagmaximum bedroeg 278 op 26 februari bij het Paterswoldse Meer.

Wegtrek van Fraters werd, zoals meestal, alleen in het uiterste noordoosten opgemerkt. Telposten met wat substantiëlere aantallen waren de Eemshaven (max. 50 op 17 januari) en de Noordkaap (26 op 12 maart). Beide telposten, gelegen op 9 km van elkaar, waren ook de enige waar soms tientallen Sneeuwgorzen passeerden. De maxima bedroegen 50 (Eemshaven 9 februari) en 62 (Noordkaap 16 februari).

Maart-mei

Zonnig voorjaar met een koel slot

Maart en april waren nogal zonnige en droge maanden. De temperaturen waren min of meer normaal. Er bestonden echter regionale verschillen. Zo was het in maart in het noorden van het land aan de zachte kant, en in het zuiden juist wat frisser. In april was het andersom, met de laagste temperaturen juist in het noorden. Dat had van doen met de overheersende luchtstromingen. In maart bepaalden hogedrukgebieden veel van het weerbeeld (met eind maart als uitzondering: storm op de 31e), in april bliezen juist veelal noordelijke winden (met een zuidstroming rond de 10e als uitzondering). Mei was aan de koele kant, met slechts twee warme dagen (temperatuur meer dan 20°C) en één zomerse dag (meer dan 25°C). Er bestond wel een groot verschil tussen het noorden van het land, waar de temperaturen vrijwel dagelijks onder normaal lagen, en het zuiden, waar dit minder het geval was. Dit alles werd veroorzaakt door hardnekkige west- tot noordwestenwinden. Kortstondige warmte rond 5 en 11 mei werd snel verdrongen, soms met veel neerslag en stormachtige wind.

Het wegtrekpatroon van de Kolgans is helaas ernstig vervuild doordat enkele telposten blijkbaar slaaptrek meetellen (dringend en herhaald verzoek: voer dat apart in onder ter plaatse of slaaptrek!). Rond 23 maart (8500 over Eemshaven) werden de laatste grote aantallen (zekere) trekkers gemeld. In tegenstelling tot een jaar eerder bleef een spectaculaire doortrekgolf van Kraanvogels uit. Alleen van 8-13 maart passeerden er de nodige, met dagtotalen van 300-500 exemplaren, over het zuidoosten. Vanaf half werd het drukker in de lucht. Zo trokken er mooie formaties Goudplevieren langs op 12 maart (Noordkaap 4122) en 22 maart (Kamperhoek 3877).

Goudplevieren langs de Noordkaap, 13 maart 2015 (Rudy Offereins).

Een minder spectaculaire trekker als de Rietgors kende op 17 maart een goede dag op de stuwingspunten bij Breskens (1162), Kamperhoek (577), Noordkaap (964) en Eemshaven (707). Vinken waren op de stuwingspunten niet dik gezaaid, waardoor het aantal van 11.480 op 22 maart over De Hamert des te meer opvalt. Kepen waren, in tegenstelling tot een jaar eerder, ronduit schaars (max. 54 Hazewater Amersfoort, 16 maart), terwijl de voorjaarstrek van Sijzen half maart voorbij was. Opvallend was de trekstroom van Kokmeeuwen op 22 maart bij Kamperhoek (30.002), De Pijp Elst (17.970) en de Eemshaven (8684) bij ONO 4-5B en een bewolkte lucht. Roofvogels werden in maart vrij weinig gezien, maar het aantal van 16 Rode Wouwen bij de Eemshaven op 16 maart benadert wel het landelijke voorjaarsmaximum van 21, dat overigens op dezelfde telpost behaald werd.

April opende met ongewoon krachtige trek van Stormmeeuwen over de Eemshaven (11.300) en Flevocentrale (5438). De trek ging bij de Eemshaven gepaard met forse aantallen Kokmeeuwen (12.160) en vond zowel over land als zee plaats. Rond 12:00 leek de trek in te storten door een naderend regenfront, maar boven Groningen-stad bleken ook in de middag van 1 april nog veel Stormmeeuwen te trekken.

Verder bleef de eerste decade van april zonder uitschieters, al zijn fraaie aantallen Dwergmeeuwen (4885 op 5 april, Castricum aan Zee) altijd de moeite waard. Zwarte Kraaien bewezen opnieuw dat ze niet 100% standvogels zijn (245 duidelijke trekkers langs de Noordkaap, 3 april). Inmiddels is gebleken dat het goed om Duitse vogels kan gaan, waarvan een deel tot 660 km wegtrekt.

Mooie trek van Zwartkopmeeuwen werd genoteerd in de Margarethapolder bij Terneuzen op 15 april. Met een matige rugwind en zonnig weer passeerden er hier 238 in groepjes van 2-14, de meeste over de Westerschelde, met een piek tussen 08:00-09:00. Met ook nog o.a. 21 over de Dordtse Biesbosch liep het landelijk totaal die dag op tot bijna 300.

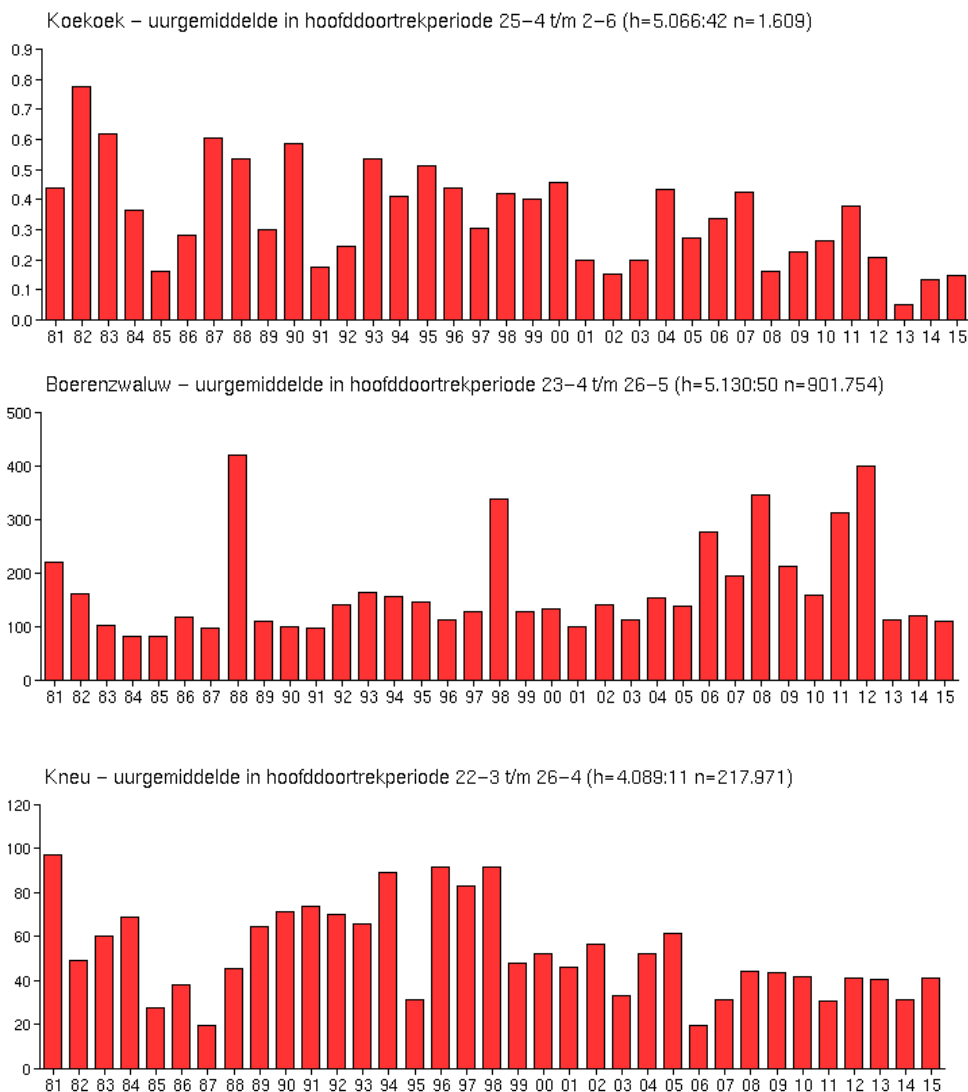
Zwartkopmeeuw over de Margarethapolder (Terneuzen), 15 april 2015 (Bert van Broekhoven).

Half april valt doorgaans de trekpiek van Beflijsters en daar hielden ze zich ook dit jaar aan, met maxima van 52 (Loozerheide Weert, 13 april) en 51 (Leeuwarderbos, 14 april).

Beflijsters over de Loozerheide bij Weert, 13 april 2015 (Ruud Bouwman).

Voor de fervente Breskens-ganger zat de wind in april te weinig in de verlangde zuidoostelijke hoek. Als gevolg daarvan bleven de aantallen van bijv. Graspieper steken bij 23.215 op 20 april. Voor binnenlandse telposten is dit iets om van te dromen, maar voor Breskens vormde het plaats 26 in een rij die wordt aangevoerd door een bizarre 381.290 Graspiepers op 15 april 2003. Ook verschillende roofvogels, waaronder Rode en Zwarte Wouw, Bruine en Grauwe Kiekendief, vertoonden zich in niet al te opvallende aantallen. Dat het allemaal wat tegenviel, gold zeker ook voor trekposten elders. In het diepe binnenland was het helemaal sprokkelen geblazen. Het leidde tot frustratie op sommige telposten. Ontboezemingen van Brobbelbies-zuid bij Uden: (24 april) “er vloog werkelijk niets...”, (27 april) “wat een ellende...”, (30 april) “onbegrijpelijk, nog nooit zo’n leegte meegemaakt als de afgelopen week”. Maar, zoals altijd, anderen waren weer heel tevreden. Zo leverde de laatste decade van april op de Horde (Lopik) waarnemingen op van 3 Zwarte Wouwen, 1 Kraanvogel, 2 Noordse Sterns en 2 Reuzensterns.

Figuur 3. Uurgemiddelden te Breskens in voorjaar 1980-2015 van Koekoek (afnemend), Boerenzwaluw (grilig, met pieken in voorjaren met zuidoostenwinden in de hoofdtrekperiode) en Kneu (in recente jaren opmerkelijk constant).

Het beeld zette zich voort in mei: veel westen- en noordenwinden en betrekkelijk weinig zichtbare trek. Zo bleef de gestuwde trek van Boerenzwaluwen langs Breskens, Noordkaap en Eemshaven beperkt tot dagmaxima van 2100-2400 in de periode 3-18 mei. In goede jaren kan het, vooral bij Breskens, om aantallen van 10.000 of meer gaan.

Desalniettemin viel er natuurlijk genoeg te zien, zeker in de periode 4-7 mei. Deze leverde voor dit voorjaar piekaantallen op van Gierzwaluw (Breskens 7084 op 7 mei) en Boompieper (Lauwersmeer 100 op 5 mei). Opvallend was de telling van liefst 67 Engelse Kwikstaarten bij Westkapelle op 4 mei. Ze gingen in meerdere groepen ZW, de zee op. Op alle overige dagen werd er, net als in andere jaren, hooguit een handvol gezien in heel Nederland.

Noordse Kwikstaarten deden het, ondanks het ontbreken van winden met een oostcomponent, heel redelijk. Op 5 mei passeerden 1080 gele kwikstaarten de Noordkaap in grote groepen, die regelmatig ter plaatse verbleven. Gecheckte vogels betroffen vrijwel uitsluitend dit taxon. Ook bij de Eemshaven, waar dezelfde dag 1183 gele kwikken langstrokken, waren Noordse Kwikstaarten in de overhand (bij check 173 man Noordse tegen 28 zekere Gele Kwikstaarten).

Sterke roofvogeltrek bleef in mei uit. We hadden de pech dat de wind vrijwel de hele maand uit de verkeerde hoek woei. En het had zo mooi kunnen zijn... Want zo vond er niet zo ver van ons vandaan in mei een forse influx plaats van Roodpootvalken. Hun trekbaan was blijkbaar boven Afrika naar het westen verschoven. De vogels trokken via het oosten van het Iberisch Schiereiland en Zuidoost-Frankrijk deels om de Alpen heen naar hun broedgebieden. Het leverde recordaantallen op in Zuid-Duitsland, maar wij kregen hiervan – bij gebrek aan zuidoostenwinden – helemaal niets van mee. De totale aantallen trekkende roofvogels op de Nederlandse posten staan in tabel 1.

Tabel 1. Totaal aantal trekkende roofvogels in voorjaar (februari-mei) en najaar (augustus-november). Enkele zeer zeldzame soorten niet opgenomen.

	Voorjaar	Najaar
Wespendief	121	1418
Zwarte Wouw	91	8
Rode Wouw	174	163
Zeearend	31	39
Bruine Kiekendief	1465	2391
Blauwe Kiekendief	134	541
Steppekiekendief	9	15
Grauwe Kiekendief	38	34
Havik	53	228
Sperwer	1188	8372
Buizerd	2250	14.389
Ruigpootbuizerd	16	20
Visarend	118	284
Torenvalk	697	1651
Roodpootvalk	3	27
Smelleken	258	574
Boomvalk	235	608
Slechtvalk	155	536

Juni-augustus

Zonnig en soms erg warm, maar wat wisselvallig

Het weer in juni stond deels onder invloed van hoge luchtdruk, deels ook niet. Het resultaat was een grillig weerbeeld met soms (zeer) warm weer afgewisseld met veel koelere perioden. Dat zette in extremere vorm door in juli. Deze maand begon met een hittegolf (30 juni-6 juli, maximum 38,2°C) die net geen nieuw record opleverde (hoogste ooit: 38,6°C). Daarna volgde een aanzienlijk koelere periode met zelfs temperaturen aan de grond rond nul, wat voor juli zeer uitzonderlijk is. Een zomerstorm op 25 juli bracht nog meer variatie in het weerpalet.

Augustus begon warm, zonnig en droog. De tweede helft van de maand verliep echter wisselvallig, met enkele malen harde wind, soms langdurige regen (23 uur achtereenvolgens in Lelystad, 16-17 augustus) en lokaal wateroverlast.

Juni was voor de meeste trektellers een rustige maand, al werd die rust op een enkele telpost verstoord door Vale Gieren (11 op 4 juni over Geestmerambacht Alkmaar, 2 resp. 3 op 6 en 29 juni over de Horde). Dit vormde onderdeel van een influx de tientallen Vale Gieren naar ons land bracht. Er waren enkele malen forse bewegingen van Aalscholvers over zee bij Huisduinen (7423 op 20 juni) en Camperduin (5791 op 30 juni). Dat Nederland dit jaar werd bezocht door een ongewoon hoog aantal Bijeneters (met 12 broedgevallen tot gevolg, niet eerder vertoond), bleek ook uit de waarneming van 12 overvliegende vogels aan de Friese IJsselmeerkust bij See hanne Mirnserklif op 5 juni.

Bijeneter (uit een groep van 12 vogels) langs telpost See hanne Mirnserklif, 5 juni 2015 (Aart Vink).

Even leek er omvangrijke trek van Kruisbekken op gang te komen, toen er eind juni/begin juli aantallen tot 272 (Vulkaan 26 juni) en 179 (Ketelbrug) trekkers gesignaleerd werden. De trekintensiteit zakte echter snel in en de gebruikelijke tweede piek, eind september/begin oktober, zou geen grote aantallen meer naar ons land brengen.

Op mooie avonden in juli kan het op gunstig gelegen trektelopen druk zijn met wegtrekkende watervogels. Godfather van de zomeravondtellingen Guus van Duin vond nog weinig navolging (zie echter het Intermezzo van Adri Clements), maar houdt het sinds 20 juli 1981 nog steeds vol op de Vijfhoek bij Diemen (bijna 2900 zomeravondteluren t/m 2015). Het levert nog steeds spektakel op, zoals dit jaar op 9 juli met 1220 Tureluurs; “*eindelijk weer eens knallende tutenavond*”. Ze trokken over in groepen tot 350, niet eens zo vreselijk hoog, meestal rond 100 m. Naast steltlopers en Zwarte Sterns maken hier eenden de dienst uit. Zo werden vanaf eind juni tot begin september op zes avonden meer dan 100 Slobeenden geteld, met een maximum van 305 op 30 juli. Deze soort werd ook op het Schor van Sint Annaland volop gezien (417 op 1 september).

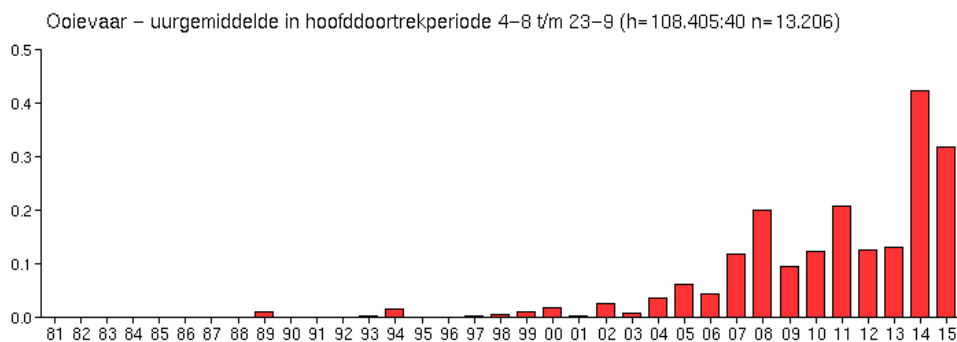
Opmerkelijk waren de massale verplaatsingen van Visdieven bij de Flevocentrale-zuid op 17 juli: 18.463 exemplaren, een record (hoogste was tot dan toe 9602 langs Scheveningen op 3 september 1990). De bewegingen werden in de middag opgemerkt, hielden tot in het donker aan en werden de beide dagen erna dunnetjes over gegaan met 4000 resp. 1000 op 18 en 19 juli. Massale verplaatsingen elders in het land werden niet geconstateerd. Toch wees het gedrag van de vogels erop dat het inderdaad om trek ging en niet om lokale bewegingen. Er werd gespeculeerd over een massaal vertrek van Visdieven van de Kreupel, een van de grootste Europese kolonies. Het broedseizoen werd hier voortijdig afgebroken vanwege voedselproblemen. Zie ook de beschrijving op de website ketelbrug.nl/flevocentrale.

In juli vond ook de meeste wegtrek plaats van Gierzwaluwen, met een piek van 6476 langs de Vulkaan op 19 juli.

Augustus was, net als in de meeste jaren, een wat zichtbare trek betreft vrij tamme maand met het meeste spektakel aan het eind. Opvallend waren de grote aantallen Grauwe Ganzen die op 20 augustus passeerden bij het Lauwersmeer (3275) en op 22 augustus bij Nieuw Statenzijl (5068), in het laatste geval duidelijk van ver uit Duitsland komend.

Een fraai aantal van 131 Bruine Kiekendieven op 30 augustus langs Ketelbrug schroefde hoge verwachtingen op. Bij de overige tellingen, ook tijdens de gebruikelijke piekperiode half september, bleven de aantallen overal onder de 55. Het record van 164 bij Kinderdijk, 13 september 2008, bleef daardoor intact.

Ook het, zeker gezien de datum, opvallende aantal van 25 trekkende Grote Bonte Spechten op de Nolle bij Vlissingen (22 augustus) gooide hoge ogen, maar ook in dit geval ontbrak een duidelijk vervolg. Bij latere waarnemingen van redelijke aantallen vlogen de vogels nogal eens in tegenstrijdige richtingen. In de vierde week van augustus volgde een opleving van Gierzwaluwen, met bijvoorbeeld op 23 augustus rond 550 over zowel Ketelbrug als de Vulkaan, 1084 langs de Nolle en 1272 bij Bergen aan Zee. In het binnenland scoorden verschillende telposten enkele tientallen Gierzwaluwen, relatief veel voor de tijd van het jaar. Het is aannemelijk dat het bij deze vrij late doortrekgolf om Scandinavische vogels ging, die ongeveer twee weken later vertrekken dan hun Nederlandse soortgenoten. Meestal trekken ze oostelijk van ons land langs, maar straffe oostenwinden op 23 augustus zouden de hoge aantallen bij ons kunnen verklaren. Oostenwinden komen echter wel vaker voor rond die tijd en gaan niet altijd gepaard met grote aantallen Gierzwaluwen. De zichtbaarheid van hun trek wordt sterk beïnvloed door andere weersomstandigheden: bij zonnig weer zijn hoog vliegende Gierzwaluwen bijna onzichtbaar, bij een dreigende wolkenlucht een stuk beter (en dan gaan ze ook vaak lager vliegen). Eind augustus is ook stevast een goede tijd voor Boompiepers, maar het bleef dit jaar bij relatief lage aantallen (max. 75 over Maarnsche Berg, 20 augustus). Twee soorten waar trektellers eind augustus altijd naar uitkijken, deden het matig, conform de langjarige neergaande trend. Duinpieper en Ortolaan werden op 29 en 30 augustus op verschillende telposten genoteerd, met name langs de Noordzeekust en in Zuidoost-Nederland, maar het ging om dagmaxima van hooguit 4 resp. 3 vogels.

Figuur 4. Ooievaar, uurgemiddelden in najaar 1981-2015. Grote nazomergroepen zijn een betrekkelijk recent verschijnsel op de trektelposten.

Steltloper trek over Telpost Schor van Sint Annaland in 2015

Adri Clements

In het voorjaar van 2015 werd Telpost Schor van Sint Annaland 'geboren'. Na diverse testtrektellingen op het eiland Tholen bleek dit de beste locatie, zowel wat betreft trek als uitzicht. De meeste vogelaars kennen het Stinkgat wel, de telpost ligt aan het einde van de bomenrij langs het Stinkgat.

Na een interessant voorjaar werd er ook in juni doorgeteld. In eerste instantie om meer kennis te krijgen van dagelijkse vliegbewegingen van lokale vogels. Half juni namen in het Stinkgat de aantallen Tureluurs toe, de grote vraag was: zijn de Tureluurs die daar dagelijks foerageren steeds dezelfde vogels?

Wegtrekkende Tureluurs op 15 juni 2015 (Adri Clements).

Op maandagavond 15 juni werden bij goede weersomstandigheden (helder, NNO 3 Bft) de eerste trekkende Tureluurs geteld. Al snel werd duidelijk waarin trekkende Tureluurs zich onderscheiden van niet-trekkende soortgenoten. Vogels die 's avonds (willen) gaan trekken, zijn vocaal zeer actief. Op avonden met meewind was er bijna altijd steltloper trek. Roepende Tureluurs vertrokken lang niet altijd direct, soms werden hoge groepen naar beneden gelokt. Vervolgens steeg de samengestelde groep op, om daarna snel hoogte te maken. Soms splitste de groep dan op, een deel vertrok, een deel keerde terug; een andere keer vertrokken de vogels gezamenlijk. Het ritueel van opstijgen tot definitief vertrekken heeft er alles van weg dat de steltlopers willen weten wat de windrichting is op grotere hoogte.

Het verschil tussen trekkende steltlopers en vliegbewegingen van steltlopers ten gevolge van getij, is ter hoogte van de telpost niet moeilijk te onderscheiden. Trekkers zijn vocaal actief (soorten van het geslacht Tringa) en vliegen (hoog) naar het zuiden of zuidwesten. Overtijers vliegen stil en laag en alleen voor en na vloed, onafhankelijk van mee- of tegenwind.

Naarmate het seizoen vorderde, nam de variatie in soorten toe. Naast Tureluurs mengden zich al snel andere Tringa-soorten op het trektonneel. Het hoogtepunt van de tureluurtrek was half juli, op 16 juli werden er 197 trekkende Tureluurs geteld. In totaal trokken tijdens de zomeravonden 776 Tureluurs over de telpost. De eerste krent kwam op 23 juli: een Steltkluut. Een maand later volgden er nog drie. In totaal werden er tijdens de zomeravonden meer dan 2500 trekkende steltlopers geteld.

Adulte Steltkluut (linker vogel) met twee eerste kalenderjaar vogels, 29 augustus 2015 (Adri Clements).

Door de gunstige ligging van de telpost ten opzichte van pleisterplaatsen als het Stinkgat en Rammegors is Telpost Schor van Sint Annaland een prachtige plek om zomeravondtrek te bekijken. Vermoedelijk geldt dit ook voor veel andere vergelijkbare plekken in de Delta, als ze liggen op een dijk ten zuiden van een plasdras-gebied. Het is uiterst interessant om hier de komende jaren meer op te gaan letten!

September-november

Koel en rustig, op het einde na

September was een relatief frisse maand met een vlak temperatuurverloop, waarin warm nazomerweer uitbleef. Dat laatste is voor huidige begrippen ongebruikelijk; in bijna alle jaren vanaf de eeuwwisseling leverde september wel de nodige warme dagen op. Het was ditmaal vaak droog, zonnig en rustig, met af en toe (bijvoorbeeld halverwege de maand) een wat wisselvalliger periode. Oktober kende een opvallende afwisseling tussen vrij koude en zachtere perioden. Vooral van 11-21 oktober was het onder invloed van (soms stevige) noordoostenwinden ronduit fris (sinds 1992 niet meer zo koud in deze periode), met vanaf de 13^e af en toe vorst aan de grond en natte sneeuw in de Limburgse heuvels. Vanaf de 22^e kwam een zuidstroming op gang die zachte lucht aanvoerde. Zodoende viel de hoogste dagtemperatuur, 20,6°C, pas op 27 oktober.

Dat zachte weer zette door in november, een uitzonderlijk zachte maand (gemiddeld 9,9°C tegen 6,7°C normaal). Het leverde aan het begin van de maand waarden op (20,9°C) die in september niet gehaald waren. Na de eerste dagen maakten de hogedrukgebieden, die het weerbeeld vanaf eind september nadrukkelijk bepaald hadden, plaats voor dominantie van lage druk. De rest van de maand was het erg wisselvallig en vaak onstuimig, maar dankzij de aanvoer uit zuidwest nog steeds relatief warm. Alleen in de laatste decade van die maand zorgde een noordelijke stroming kortstondig voor wat koelte.

September leverde uitsluitend rustig weer op en niet de door zeetrekters verhoopde stormachtige noordwestenwinden. De aantallen zeevogels waren dan ook laag.

De trek van Boerenzwaluwen piekte aan het einde van de maand met dagaantallen van 4000-6200 in het uiterste zuidoosten tussen 20-26 september. De hoogste aantallen Huiszwaluwen werden juist aan het begin van de maand gezien, met op verschillende telposten meer dan 1000 per dag en 4131 over Flevocentrale-zuid op 6 september. Enigszins bij dit beeld horend is de waarneming van 23 Bijeneters over Aan de Majoor, Koningsbosch, op 1 september.

De piek van de ooievaarstrek viel dit jaar niet in augustus maar in de eerste tien dagen van september. Met maxima van 106 op de Eltenberg (6 september) en 107 op Hazewater (9 september) bleven de aantallen wat onder die van 2014. Dat was echter een uitzonderlijk jaar. Alle 15 dagtotalen van 100 of meer trekkers dateren van na 2007 (2014: 7x); zie figuur 4 (pag. 13).

De in de avond geconcentreerde wegtrek van Purperreigers begon rond 28 augustus en leidde begin september tot hoge aantallen (1 september 222 Dordtse Biesbosch). Relatief vrij laat in het seizoen is het hoge aantal van 141 Purperreigers over De Gorzen Ridderkerk op 19 september. Op dezelfde dag was er ook goede trek van Lepelaars bij de Eemshaven (418) en het Schor van Sint Annaland (312). Aantallen van 100-150 Lepelaars werden in de tweede helft van september gezien bij de Vulkaan, de Puinhoop en Diemerpark.

Eind september kwam er wat nieuwe reuring. Met op 26 september een golfje Pimpelmezen (366, de Vulkaan), Zwarte Mezen (168, De Horde) en Sijzen (1025, de Vulkaan) leek het de goede kant uit te gaan. Dit temeer gezien de berichten uit Oost-Europa over met name grote aantallen Zwarte Mezen op drift. De weken erna zou de trek van deze soorten echter vlagerig verlopen, zonder echt grote aantallen. De hoge, dagelijkse aantallen van 800-970 Groenlingen op het Balloërveld eind september moeten wel slaaptrekkers betreffen.

De trek van Buizerds begon vroeg. Op de Kardingebult bij Groningen passeerden op 29 en 30 september al 261 resp. 313 exemplaren. De traditionele midden oktoberpiek stelde echter alleen lokaal wat voor (Loozerheide 295 op 12 oktober). Vanaf 13 oktober bleef het op twaalf dagen zwaar bewolkt, grijs, met soms motregen en zwakke wind uit noordelijke richtingen: bepaald geen goede condities om sterke trek van Buizerds te verwachten. De meeste trek viel dan ook relatief laat, van 23-25 oktober. Met maxima van 150-200 trekkers op voor Buizerd gunstig gelegen telposten als de Oelemars, Eltenberg en De Hamert bleef het een wat matig jaar. In goede jaren, met half oktober oostenwinden en zonnig weer, worden hier dagmaxima van ruim 400 tot zelfs 1000 gezien.

Hetzelfde verhaal geldt voor Rode Wouwen. De start was veelbelovend, met al op 30 september aantallen van 7 (Brobbelbies-Noord), 6 (Ketelbrug) en 4 (vier posten) exemplaren. Half oktober volgde echter geen herhaling.

Rode Wouw (de eerste van vier deze dag), Dordtse Biesbosch, 30 september 2015 (Hans Gebuis).

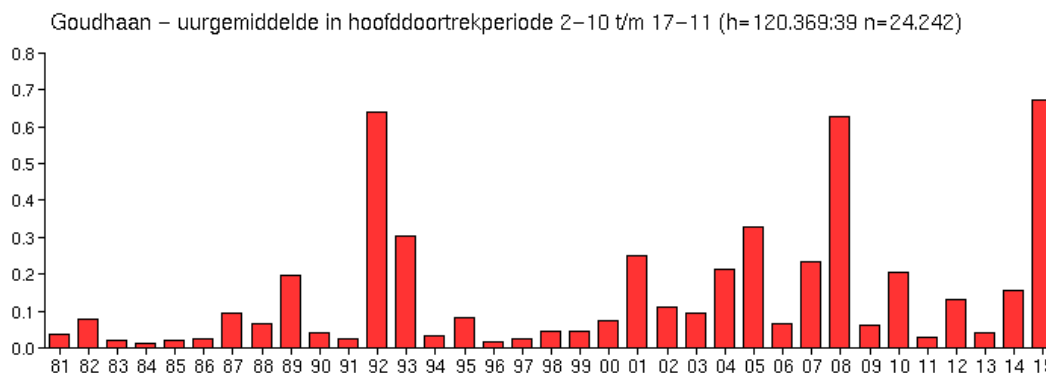
De laatste dag van september zag een goede aankomst van Kolganzen, met aantallen van 15.000-26.000 op telposten in Drenthe (Balloërveld, Dwingelderveld) en Twente (Oelemars, Engbertsdijkerven). De aankomst begon in de nacht, ging door tot in de middag en omvatte in het noordoosten van het land waarschijnlijk minstens 100.000 exemplaren. De ganzen betoonden zich redelijk datum-vast, want de massale aankomst in 2014 (2 oktober) en 2013 (30 september) viel rond dezelfde tijd. Uit zenderonderzoek van Andrea Koelzsch en anderen weten we dat Kolganzen in het najaar sneller reizen dan in het voorjaar (in tegenstelling tot de meeste andere vogelsoorten). Ze wachten een gunstige rugwind af en trekken dan met weinig tussenstops naar de winterkwartieren. Bij harde wind kunnen ze overigens over het doelgebied heen schieten, en moeten ze dan tegen de wind in een stukje terug zwoegen om er alsnog te komen. Dat werd op 30 september bijvoorbeeld gezien in Groningen (meer dan 20.000 vliegend naar oost) en bij Castricum aan Zee (vogels over de Noordzee terugkerend).

Oktober was een voor velen teleurstellende maand. Dat lag niet zozeer aan de aantallen trekvogels, maar aan de zichtbaarheid van de trek. Door hardnekkige noord- tot noordoostenwinden moet veel van de trek zich onzichtbaar hoog hebben afgespeeld (zie het hoofdstuk van Hans van Gasteren). Heiige tot mistige ochtendomstandigheden deden de zichtbaarheid ook geen goed. Van veel soorten werden relatief lage aantallen geteld, wat niet wegneemt dat er natuurlijk nog het nodige overbleef. Begin oktober werden weer mooie aantallen Grote Zilverreigers gezien, olopnd tot 64 (Biezenburcht Harderwijk 3 oktober). De 58 meldingen van dagtotalen van tenminste 25 exemplaren dateren op één na alle van na 2009. Ook Kieviten waren al op een enkele telpost talrijk aan het begin van oktober (Ketelbrug 15.798 op 7 oktober), maar de trek verliep de rest van de maand zonder uitschieters. Eveneens op 7 oktober viel op veel telposten het seizoensmaximum aan Graspiepers (hoogste: 4453 Hazewater Amersfoort), maar de aantallen waren vooral aan de kust laag. Illustratief is het seizoensmaximum van 3746 op de Vulkaan (7 oktober), tegen soms meer dan 10.000 in andere jaren.

Hadden de trektellers soms reden tot klagen, de ringers hadden het vaak druk. Vooral op de Waddeneilanden en in de duinstreek werden veel Bladkoningen en Goudhanen gevangen, resp. 206 en 12.244 (september-november). Op Vlieland moesten de netten op 14 oktober worden gesloten om er onder andere 362 Goudhanen uit te peuteren. Van de laatste soort was ook op de trektelposten wat te merken. Zo werden op de Vulkaan op zes dagen verplaatsingen van 100-170 Goudhanen geregistreerd en op Westenschouwen zelfs 208 op 3 oktober. Maar ook in het binnenland konden tellers verrast worden door soms bijna door de haren fladderende/over de kalende kruin scherende Goudhanen.

Goudhaan, telpost Aan de Majoor, Koningsbosch, 4 oktober 2015 (Ran Schols).

Figuur 5. Goudhaan, uurgemiddelden in najaar 1981-2015. Pieken in eerste jaren lijken onvoldoende uit het materiaal naar voren te komen.

Half oktober, normaal een piekperiode voor veel trekkers, viel tegen, zij het niet overal. Zo was er een forse doorkomst van Kleine Rietganzen met 5665 op 19 oktober over Eemshaven, en een dag later 450-500 over Enkhuizen en Diemerpark. Op de Nolle passeerden op 14 oktober liefst 41.880 Koperwieken. Dat was echter een uitzondering (maximum elders 7690) en slechts 11x werd dit najaar een aantal van meer dan 2500 overschreden; iets dat in andere najaren tot in het diepe binnenland mogelijk is. De aantallen Zanglijsters bleven onder die van eind september, zowel aan de kust (max. 2847 de Vulkaan 28 september) als in het binnenland (max. 720 Noordhout 28 september); in beide gevallen gaat het in andere jaren soms om een veelvoud van de in 2015 genoteerde aantallen.

Echte topdagen voor Kauwen, met 10.000 of meer, ontbraken maar aantallen van 1300-2400 op Westenschouwen, de Nolle en de Vulkaan op 11 oktober zullen toch een mooi gezicht hebben opgeleverd. Dat waren echter uitzonderingen, want meestal was het veel te rustig op de telposten naar de smaak van de bemensing. Zowel in het binnenland als aan de kust begonnen tellers zich af te vragen waar ze eigenlijk mee bezig waren, bij gebrek aan stromen trekvogels. Illustratief zijn de ontboezemingen op 15 resp. 12 oktober op De Hamert (“najaar 2015 ontpopt zich als een lange lijdensweg...ik lijk wel gek”) en De Puinhoop (“ik heb het nog NOOIT zo slecht meegemaakt in oktober als vandaag!!! En dan loop ik al heel wat jaartjes mee”).

Eind oktober was de wekenlange periode van (voor zichtbare trek ongunstige) meewinden voorbij. Sommige vogelsoorten lieten daarop een opleving zien (Vink), andere niet (Graspieper, Kauw). Van de Vink werden pas in de laatste decade van oktober aantallen van meer dan 10.000 geteld, waarbij de maxima van 50.944 op 24 oktober en 24.671 een dag later op de Vulkaan tamelijk eenzaam bovenaan staan. Dagen met meer dan 50.000 Vinken vielen daar in andere jaren voornamelijk in de periode 11-20 oktober (12x) en minder in de eerste (7x) en laatste decade (6x) van oktober, of nog later, in de eerste decade van november (1x). Ook Kepen kwamen in de laatste decade van oktober op gang, in aantallen die langs de kust (1590 de Vulkaan, 21 oktober) en in het binnenland (1250 De Hamert, 23 oktober) weinig verschilden.

Van verschillende soorten werd eind oktober vergeefs op een inhaalmanoeuvre gewacht. Blauwe Kiekendieven bleven schaars (max. 11 Lauwersmeer Kustweg, 26 oktober) en ook Sperwers waren niet vreselijk dik gezaaid, zelfs niet op stuwingspunten (max. 64 Vulkaan, 31 oktober). Op gekende binnenlandse telposten als Lemelerberg, Eltenberg, De Hamert en de Loozerheide beliepen de dagmaxima 40-50 ex., en dat kan in betere jaren oplopen tot tegen de 100 of meer. De najaarstotalen van roofvogels staan in tabel 1.

Enkele andere soorten die normaliter eind oktober pieken, deden het echter redelijk. Na de exorbitante houtduiventrek in 2014 (verschillende telposten noteerden 150.000-260.000 ex. op 1 november) was het nu een stuk rustiger. De piekaantallen op 25 oktober (50.250 Loozerheide, 46.850 De Hamert) en de bijna even hoge aantallen op 26-27 oktober (diverse posten Zuidoost-Nederland) zouden echter tot enkele jaren geleden nog als uitzonderlijk beschouwd zijn.

Wolk Houtduiven hoog boven telpost De Hamert, 25 oktober 2015 (Jan Erik Kikkert).

Voor de Kramsvogel was 26 oktober veruit de beste dag, met een uitschieter van 61.735 bij Ketelbrug en 8000-11.000, zowel op telposten in het binnenland (Lemelerberg, Kristalbad Hengelo) als langs de kust (Puinhoop). Rond die tijd beleefden meer soorten een piek. Mooie groepen Veldleeuwerik trokken door, en zoals wel vaker deden de aantallen in het diepe binnenland (Aan de Majoor 5168, 24 oktober) niet onder voor die aan de kust (Vulkaan 3497, 26 oktober).

De dagtotalen Spreeuwen reikten tot 96.429 (Ketelbrug 25 oktober) en 67.170 (Bloedberg Monster 28 oktober). Ze haalden dus geen enkele keer de grens van 100.000, die niet zo uitzonderlijk is (er zitten 42 van zulke dagtotalen in de database).

Dat de roekentrek tegenwoordig weinig meer voorstelt, blijkt wel uit maxima van 372 Aan de Majoor 27 oktober.

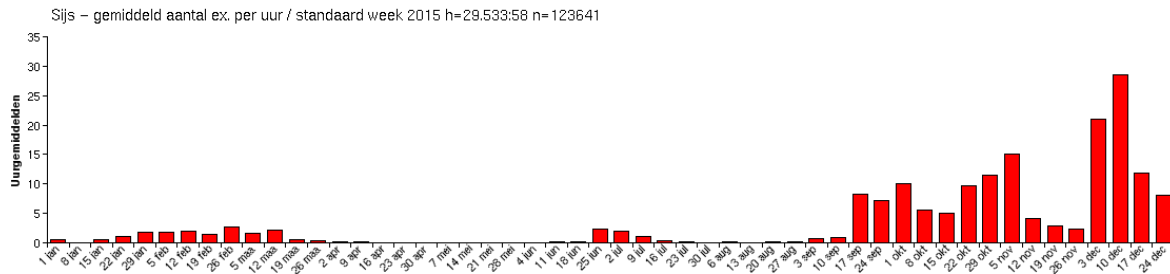
Eind oktober leverde nog een stroompje Zwarte Mezen op langs de kust (594 Vulkaan 25 oktober, 457 Puinhoop 26 oktober), maar geen opvallende aantallen Pimpel- en Koolmezen. Wel werden er enkele malen opmerkelijk veel Staartmezen gemeld, tot 121 (Vulkaan 26 oktober) en 94 (Westenschouwen 29 oktober) aan toe. Dit hield aan tot in november. Hoewel de tellers er op bedacht zullen zijn geweest, werden slechts af en toe Witkopstaartmezen opgemerkt, in totaal 72 waaronder dagtotalen van 10 (Vulkaan 14 oktober), 11 (Parnassia Kennemerduinen 26 oktober) en 24 (Lauwersmeer Kustweg 8 november).

Staatmezen telpost de Horde, Lopik, 30 oktober 2015 (Arjan Boele).

Relatief vroeg was de doorkomst van honderden Kleine Zwanen bij de Korte Waarden Elburg 205 (25 oktober) en Lauwersmeer Kustweg 219 (30 oktober).

Sijzen hadden in oktober geen duidelijke trekpiek laten zien, maar trokken begin november flink aan. Topdagen waren 3 november met 2117 trekkers over Berkheide en 4 november met 1764 over de Vulkaan. Daarmee kwam het jaartotaal nog best hoog, net als in Duitsland overigens.

Figuur 6. Doortrekpatroon van Sijz in 2015. Let op de lange doorloop.

Sijz langs de Vulkaan, 26 oktober 2015 (Eduard Opperman).

Ook de aantallen Kieviten trokken weer wat aan. Dit begon eind oktober, hield aan tot half november en gaf bijvoorbeeld op vier dagen aantallen te zien van 5000-8000 bij Ketelbrug.

Half november waren er opvallende verplaatsingen van Bergeenden, althans langs de Eemshaven (2258 op 14 november). De doortrek van Grauwe Ganzen was, in vergelijking met de Groninger aantallen in augustus, vrij bescheiden met een maximum van 1526 over Dwingelderveld op 21 november.

Na een jaar van superlatieven wat betreft Kraanvogels, stonden de tellers nu weer met beide benen op de grond. De telling van 1575 over de Kollenberg-Sittard op 26 oktober vormde een eenzame uitschieter, verder werden er nooit meer dan 350 genoteerd. De wegtrek vanuit de pleisterplaats Diepholzer Moorniederung, die vooral rond 1-3 november en 23 november plaatsvond, misten we grandioos. Eind november waren er trouwens op die pleisterplaats nog minstens 11.000 Kraanvogels aanwezig die in de zachte weersomstandigheden geen aansporing zagen om te verkassen. Dat zou pas (gedeeltelijk) in de tweede helft van januari 2016 gebeuren.

Nachttrek over Maarnsche Berg in najaar 2015

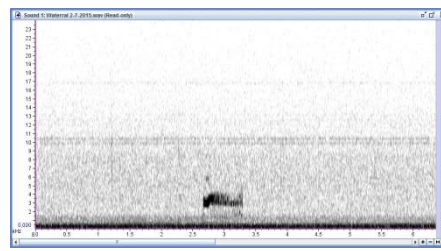
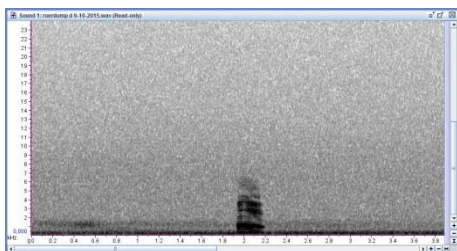
Aat Schaftenaar

Na een paar proefopnames aan het begin van de zomer, die al leuke dingen als Waterral en Dodaars opleverden, ben ik afgelopen najaar begonnen met het systematisch maken van opnames van nachtelijke trekroepjes. Daartoe zette ik de recorder, gehuld in een waterafstotend hoesje, 's avonds op de telpost om hem in de ochtend weer op te halen. Met Raven lite werden de opnames thuis uitgewerkt en ingevoerd op trektellen.nl op telpost Maarnsche Berg (nacht) onder de optie "alleen geluid, opname". Totaal werd er 363 uur opgenomen, waarvan het leeuwendeel in september en oktober, met resp. 158 en 159 uur. In november waren de weersomstandigheden dusdanig slecht dat het maken van opnames slechts een enkele nacht mogelijk was.

Met 779 exemplaren was de Kolgans de meest opgenomen soort. Daarvan passeerden er 151 in de nacht van 29 op 30 september en 494 in de nacht van 30 september op 1 oktober. Vanaf 29 september was er een massale aankomst van Kolganzen in Nederland en dat ging dus ook in de nacht door. De werkelijke aantallen zullen ongetwijfeld vele malen hoger gelegen hebben. Je weet natuurlijk nooit als je bijvoorbeeld 2 Kolganzen op je opname hoort roepen, hoe veel er werkelijk in zo'n groep zaten. Opvallend was dat er in de nacht van 29/30 september veel signalen van slechts enkele Kolganzen bij elkaar waren, terwijl de volgende nacht vaak signalen van heel veel tegelijk roepende kollen zichtbaar waren, wat duidt op grote groepen.

Na Kolgans waren Zanglijster (606), Koperwiek (351), Roodborst (55) en Veldleeuwerik (54) de meest beluisterde soorten. Meest interessant zijn natuurlijk de vogels die je niet of nauwelijks overdag trekkend waarneemt, maar die wel roepen tijdens de nachtelijke trek. Behalve Roodborst vallen in die categorie vooral veel watervogels zoals Meerkoeten en Waterhoentjes. Spectaculair was het aantal van 9 Roerdampen dat werd opgenomen waarvan 4 in de nacht van 9 oktober; een record op trektellen.nl. Dat er trekroepjes waren opgenomen van 15 soorten steltlopers, was ook heel wat meer dan de 8 soorten die dit najaar overdag werden gezien boven de post. De grootste knaller was de door Magnus Robb gedetermineerde Dwergstern die in de nacht van 7 september op de recorder stond. En dan heb ik nog zeker 3 geluiden op de band staan waarvan tot nu toe niemand weet wat het is!

Zin gekregen om ook hiermee aan de slag te gaan? Kijk dan op de pdf op trektellen.nl voor precieze info over hoe ik een en ander aanpak.

Sonogram Roerdomp (links, 9 oktober 2015) en Waterral (2 juli 2015).

December

Boterzacht

December 2015 ging de boeken in als de zachtste decembermaand in tenminste drie eeuwen tijd. De gemiddelde temperatuur van 9,6°C was vrijwel gelijk aan die in oktober en november! Vrijwel de hele maand voerden zuidwestenwinden tropische lucht aan, waardoor de temperaturen regelmatig 8-10 graden boven normaal lagen (record van 16,6°C op 17 december, Wijk aan Zee). De maand verliep in het grootste deel van het land zonder een graadje vorst.

December levert meestal alleen boeiende trek op wanneer het stevig winterd. Dat was bepaald niet het geval in december 2015. Maar ook in deze zachte maand werd er getrekteld en lieten sommige vogelsoorten het niet afweten.

Zo waren er af en toe forse verplaatsingen van verschillende ganzen, waaronder 11.526 (Toendra)rietganzen op 28 december langs Ketelbrug.

Zoals vrijwel jaarlijks vonden late verplaatsingen van Frater plaats, waarvan overigens alleen iets werd gemerkt in het uiterste noordoosten van het land (13 december 65 Eemshaven). Sijzen trokken nog steeds door, soms in forse aantallen, en lieten stiekem toch een heel behoorlijk seizoenstotaal noteren. Het hoogste dagtotaal in december was 1003 over de Vulkaan op 15 december.

Boven zee werden in december voor het eerst dit jaar noemenswaardige verplaatsingen vastgesteld van Alk/Zeekoeten, waarbij de dagtotalen opliepen tot 3086 (de Vulkaan, 24 december). Spectaculair waren de enorme, voornamelijk zuidwaarts gerichte verplaatsingen van Zwarte Zee-eenden bij Camperduin, waaronder 56.885 op 4 december. Dit zou de voorbode zijn van zelfs nog hogere aantallen (ruim het dubbele) begin 2016.

4. Vogeltrek in 2015 op het radarscherm

Hans van Gasteren, Koninklijke Luchtmacht

Vogeltrek wordt niet alleen door een grote groep vogeltrektellers dagelijks bijgehouden en vastgelegd op de site trektellen.nl. Ook radar registreert dagelijks de hoeveelheid vogels (in dichtheden per km³) die over Nederland trekken. De Koninklijke Luchtmacht (KLu) is hierin geïnteresseerd om het aantal vogelaanvaringen met haar jachtvliegtuigen te beperken. Op de vliegvelden kun je vogels nog verjagen, maar in de lucht - wanneer hard en laag gevlogen wordt - is dit natuurlijk geen optie. Dan kun je gebieden met intense vogeltrek alleen maar mijden om vogelaanvaringen te voorkomen. Bij hoge vogeltrek-dichtheden worden waarschuwingen aan de vliegers gegeven en bij extreme vogeltrek wordt het luchtruim op lage hoogte gesloten. Dit gebeurt jaarlijks ongeveer 15 tot 20 keer, maar is meestal beperkt tot de ochtenduren. Vogeltrek, ook op grotere hoogten, wijkt niet af van de trek op de grond en de grootste aantallen zijn doorgaans na 12.00 uur wel voorbij.

Jaarpatroon

Als vogelaar is dit natuurlijk een fantastische bron van informatie die ook voor andere doeleinden gebruikt kan worden. Radar heeft geen last van licht of donker en kan nauwkeurig het aantal vogelgroepen in de lucht meten. In Figuur 1 is de totale trek per dag en nacht voor heel 2015 weergegeven.

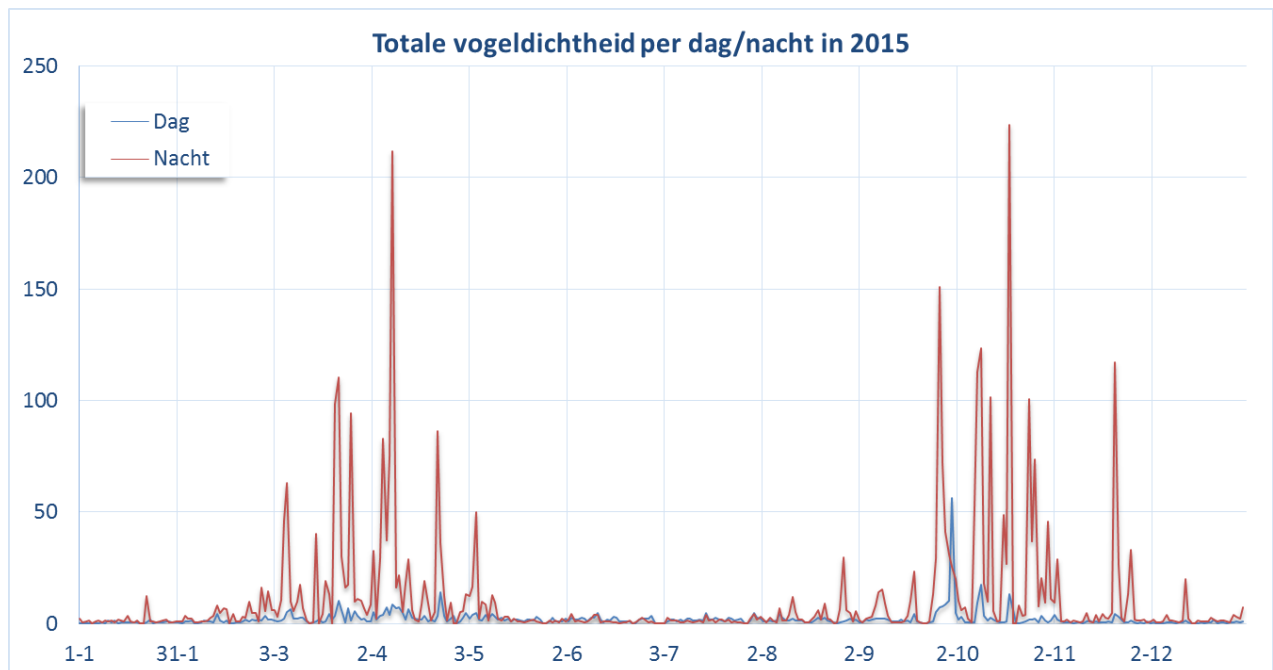
Een aantal zaken valt daarbij op. Heel duidelijk is de periode van de voorjaarstrek (maart tot begin mei) en najaarstrek (eind september tot begin november) te onderscheiden. Met één flinke uitschieter eind november. Daarnaast valt op dat de radar veel meer in de nacht registreert dan overdag. Of dit de werkelijkheid ook goed weergeeft is onduidelijk, omdat deze radar *vogelgroepen* meet. Of een vogelgroep nu uit 1, 10, 50 of 1000 vogels bestaat, voor de radar is het één groep. De grootte van de groep, de sterkte van de echo, is een indicatie maar niet betrouwbaar genoeg om aan te geven om hoe veel vogels het precies gaat. In de nacht vliegen vogels doorgaans alleen en hoog (hoog = beter detecteerbaar voor radar). Overdag vliegen ze lager en in groepen, terwijl de groeps grootte ook nog eens toeneemt met de treksterkte. Met deze radar is daar geen goed antwoord op te geven.

Topdagen

Wanneer we naar de uitschieters kijken, vallen de pieken in Noord-Nederland tijdens de nacht op. Ze vonden plaats in maart (7, 22, 23 en 27), april (6, 8, 9 en 23), mei (5), september (27 en 28), oktober (8, 9, 10, 13, 19, 25 en 27) en november (21). Het gaat om 9 nachten in het voorjaar en 10 in het najaar. Overdag vallen de pieken in april (24), september (30) en oktober (1, 10 en 19).

In het voorjaar hebben vogels vaker wind in de rug dan in het najaar (zuidwestenwinden overheersen in onze regio), waardoor ze in het voorjaar hoger vliegen en beter zichtbaar zijn op radar. Vandaar dat de nachttrek een vergelijkbaar aantal pieken in voor- en najaar heeft. Het hoeft daarmee niet zo te zijn dat er evenveel vogels in het voor- als najaar overtrekken.

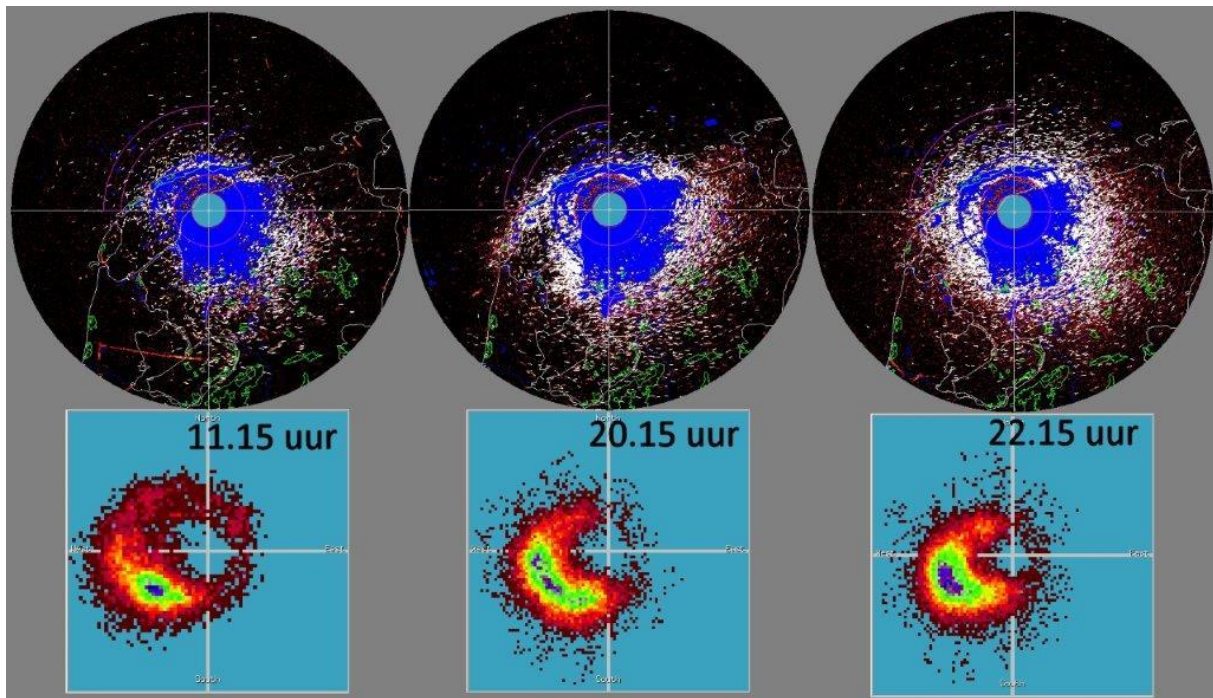
Een vergelijking met de trektel-posten is niet zo eenvoudig. Radar kijkt doorgaans naar de hoger vliegende vogels (>100m) en trektellers naar de laag vliegende vogels (<100, maar meestal <50 m). De uitschieters op het radarscherm komen wel overeen met goede trekdagen vanaf de grond volgens trektellen.nl. Ze vielen op 24 april (Graspieper 10.000), 30 september (Kolgans 200.000), 1 oktober (Kolgans 67.000), 10 oktober (Kolgans 23.000, Brandgans 10.000, Spreeuw 82.000 en Vink 10.000) en 19 oktober (Brandgans 11.000, Kramsvogel 24.000, Koperwiek 11.000 en Spreeuw 18.000). Toch waren in het veld vele andere dagen ook goed of beter, maar dit heeft vooral te maken met de vlieghoogte van de bulk van de vogels.

Figuur 1. Overzicht van de dagelijkse sterkte van de trek in 2015, uitgesplitst voor dag (blauw) en nacht (rood). De aantallen zijn een optelling van de vogeldichtheid (echo's per km³) per dag of nacht in Noord-Nederland (dus geen aantallen!). Dit getal zegt niet zo heel veel, maar geeft wel goed aan op welke dagen en nachten veel vogeltrek plaatsvond. De gegevens zijn afkomstig van de gevechtsleidingradar in Noord-Nederland, gemeten boven de provincies Groningen en Drenthe.

Voorbeeld op het radarscherm: 30 september 2015

Om eens mee te kijken wat je kunt zien op deze radar, laat ik een paar voorbeelden zien van 30 september. In Figuur 2 zijn drie plaatjes te zien (zie voor de uitleg de figuurtekst), waarop goede vogeltrek is waar te nemen, maar niet extreem veel. In dit laatste geval zou het hele beeld blauw zijn en kun je geen vogeltracks meer onderscheiden (te veel over elkaar heen vallende echo's). In de linker figuur is het einde van de ochtendtrek te zien, waarbij dikke echo's vanuit Duitsland het land nog steeds binnenkomen. Deze ochtend/dag kwamen continue enorme aantallen Kolganzen over de telposten, vermoedelijk minimaal afkomstig uit Noord-Duitsland maar waarschijnlijk van veel verder weg. De tweede afbeelding geeft een mooi beeld van de start van de nachttrek. Goed is te zien hoe de eerste grote aantallen de Friese kust hebben verlaten en in een westelijke richting het IJsselmeer oversteken. Vanaf de Waddeneilanden is wel wat wegtrek te zien, maar niet zo sterk als langs de Friese kust. Een paar uur later (rechter afbeelding) is de nachttrek in volle gang en zijn vogels tot ongeveer 70 km afstand in grote aantallen te zien. Na 70km afstand nemen de vogels snel af. In de afbeeldingen die onder de radarbeelden staan, valt op te maken dat de trek overdag keurig zuidwest georiënteerd was, maar met flinke spreiding (van lokale vogels?). Vlak na zonsondergang vliegt een deel naar het westen, maar het merendeel (west)zuidwest, de richting die later op de avond nog meer domineert.

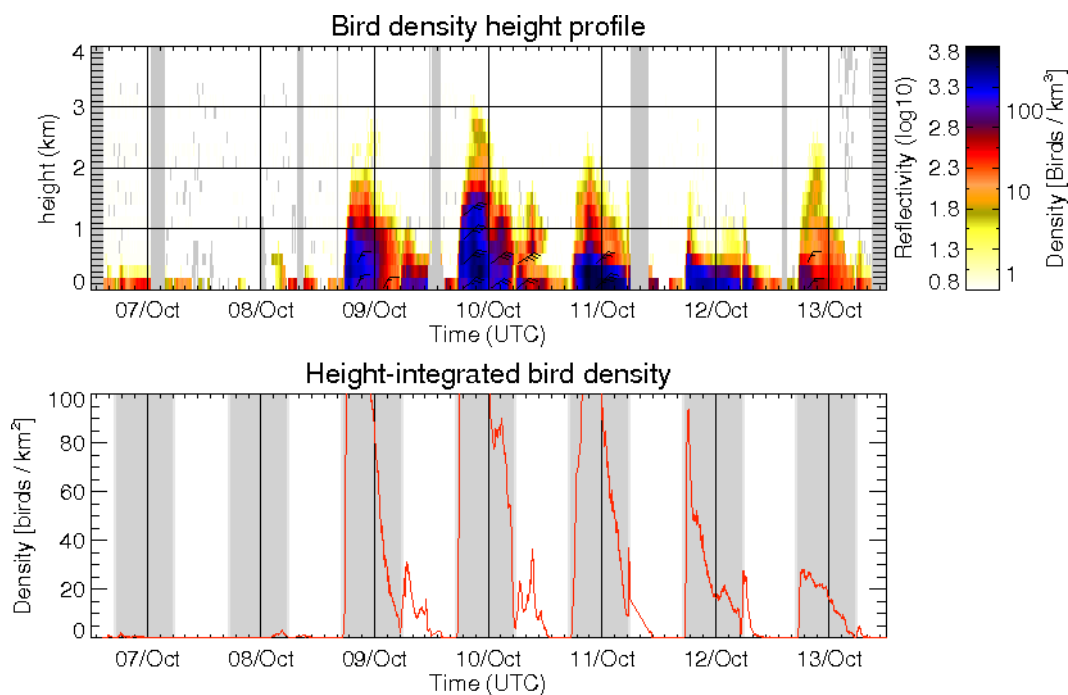
Figuur 2. Drie momenten van de vogeltrek op het radarscherm van 30 september 2015. De radar staat in Friesland, de bovenste helft kijkt over de Noordzee, in het zuidwesten is het IJsselmeer zichtbaar en in het oosten de grens met Duitsland. De blauwe vlek in het midden is het gebied dat verzadigd is, waar de radar allerlei gronddoelen ziet (steden, hoogspanningsleidingen, bomen e.d.). De witte streepjes zijn allemaal vogel (groepen) die over Noord Nederland vliegen. Tien omwentelingen van de radar worden gebruikt om de vogeltracks op te bouwen (intensiteit, grootte, snelheid en richting). Door de kromming van de aarde kun je op grotere afstand geen vogels meer zien, ze verdwijnen letterlijk onder de radar! Alleen wanneer de vogeltrek op grote hoogte (>1km) plaatsvindt, kun je de vogels tot aan de rand van het scherm waarnemen. De onderste drie afbeeldingen geven de snelheid (afstand vanuit het centrum) en de richting weer waarin de meeste vogels vliegen in de bijbehorende afbeelding daarboven.

Spectaculaire periode

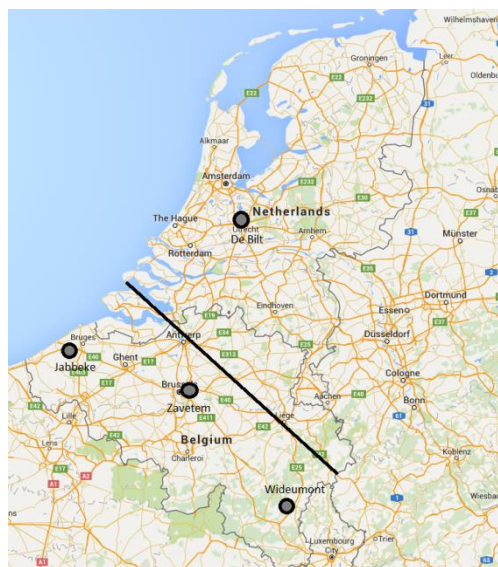
De KLu kijkt niet alleen met de gevechtleidingsradar naar vogeltrek, maar maakt ook gebruik van het weerradar netwerk in Nederland en België. Deze radars zien niet de individuele vogels, maar meten de hoeveelheid reflectie in de lucht. Een uitgebreide kalibratie campagne met een gekalibreerde vogelradar uit Zwitserland heeft ervoor gezorgd dat we redelijk nauwkeurig aan kunnen geven hoe veel vogels er in de lucht vliegen, en op welke hoogte. Tijdens één van de spectaculaire vogeltrekgolven van dit najaar, die overigens meer Zuid-Nederland en België aandeed dan Noord-Nederland, heb ik een berekening gemaakt van de betrokken aantallen trekvogels. Een samenvatting van het eerder op [Nature today](#) gepubliceerde verhaal wordt hieronder weergegeven.

Nacht

In de avond van 8 op 9 oktober werden op de weerradars in België extreme aantallen trekvogels geregistreerd (Figuur 3). Op zich is dat in deze tijd van het jaar niet ongebruikelijk, maar dat ook de nachten daarna zulke hoge aantallen opleverden, is wel bijzonder. De trekgolf eindigde in de nacht van 11 op 12 oktober.

Figuur 3. Vogeltrek intensiteit (kleur) op verschillende hoogtes in de week van 7-13 oktober 2015 op de radar van Zaventem (Brussel, België). In de onderste grafiek wordt de totale dichtheid aan vogels per vierkante kilometer weergegeven. Dat de aantallen in de onderste grafiek in drie nachten boven de 100 vogels per vierkante kilometer uitkomen, is bijzonder.

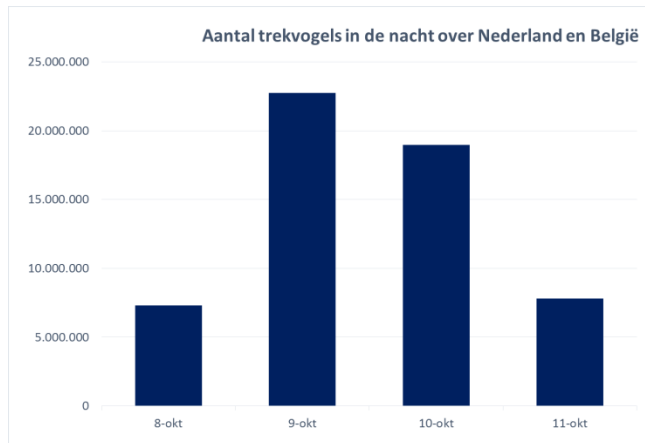
Figuur 4. Kaart van Nederland en België, met daarop de vier weerradars (cirkels) en de denkbeeldige lijn van noordwest naar zuidoost (230 kilometer) waarlangs de totale vogeltrek is berekend.

Aantallen

Wat zeggen deze gegevens nu precies? Om wat voor aantallen trekvogels gaat het bijvoorbeeld? Om daar antwoord op te kunnen geven moet wat rekenwerk worden verricht. De gegevens van vier weerradars uit Nederland en België zijn geprojecteerd op een denkbeeldige lijn van 230 kilometer, die dwars op de trekrichting staat van noordwest naar zuidoost (Figuur 4). De vogelmetingen met de radar zijn omgerekend naar het aantal trekvogels dat per nacht een denkbeeldige lijn van 1 kilometer passeert. Vervolgens is door deze vier punten op de lijn een trendlijn berekend, waaruit we de totale aantallen vogels over de hele 230 kilometer lange lijn kunnen optellen. Dit is voor de vier verschillende nachten apart gedaan en de resultaten zijn weergegeven in Figuur 5.

Bijna 57 miljoen

De aantallen overtrekkende vogels in de vier nachten varieerden van ruim 7 miljoen in de eerste en laatste nacht, tot 23 en 19 miljoen vogels in de nachten van 8 op 9 en 9 op 10 oktober. In totaal zijn in Nederland en België gedurende deze trek golf bijna 57 miljoen vogels doorgetrokken! Allemaal onzichtbaar in de nacht. Informatie over welke soorten er nu precies overvlogen, is niet met weerradars te achterhalen. Wat je wel kunt meten is de vliegsnelheid van de trekkers. Deze was vrij laag, wat betekent dat het voor het overgrote deel om zangvogels ging. Steltlopers, eenden en ganzen vliegen veel sneller, en snelle vliegers zijn deze vier nachten maar weinig waargenomen.

Figuur 5. Het berekende totale aantal trekvogels dat gedurende de nacht over Nederland en België is getrokken over een denkbeeldige lijn van 230 km. Gedurende deze nachten trokken ongeveer 57 miljoen trekvogels naar het zuiden.

Trektellers

Eerder werd al aangegeven dat 9 oktober ook overdag op de radar een topdag was. Door de trektellers werden de volgende grote aantallen waargenomen in deze periode, waarbij alleen soorten met een dagtotaal van boven de 10.000 vogels worden weergegeven (trektellen.nl). Achtereenvolgens betrof dat op geen enkele soort op 8 oktober, en verschillende soorten op 9 oktober (Kolganen 35.000, Spreeuw 24.000 en Vink 14.000), 10 oktober (Kolganen 23.000, Brandganen 11.000, Spreeuw 82.000 en Vink 10.000) en 11 oktober (Kolganen 13.000, Veldleeuwerik 17.000, Spreeuw 84.000 en Vink 23.000).

Hoewel de waargenomen aantallen misschien tot de verbeelding spreken, zijn het eigenlijk ook aantallen die op een topdag op één telpost kunnen worden waargenomen. De honderdduizenden Vinken en Graspiepers die op topdagen in deze periode horen door te trekken, werden niet gezien, al kwam er voor de Vink uiteindelijk nog een topdag op 24 oktober (ruim twee weken 'te laat').

Tot slot

Het is bekend dat de overlap in wat radars en trektellers op de grond zien beperkt is. Onder tegenwindomstandigheden registreren trektellers vrijwel alle vogeltrek en is het op het radarscherm zeer rustig, hooguit op het eerste uur rond zonsopgang na. Daarentegen registreert radar vrijwel alle vogeltrek wanneer de wind uit de noordoosthoek waait. Trektellers zien dan vrijwel niets en het aantal uitsluitend gehoorde vogels maakt een groot deel uit van de waarnemingen. De enige keren dat zowel radar als trektellers een flink deel van dezelfde trekstroom waarnemen, is bij zijwind, vooral wanneer deze uit zuidoostelijke richtingen komt. Het gaat voor nu te ver om daar dieper in te duiken.

Tot slot wil ik de Luchtmacht, het KNMI en KMI bedanken voor het gebruik van de vogelinformatie uit hun radars. Zonder deze informatie zou er geen continue meting van de vogeltrek plaatsvinden. En natuurlijk alle trektellers die dagelijks uren buiten staan te tellen en hun gegevens direct invoeren in trektellen.nl.

5. Gebruikte bronnen

BAIRLEIN F., DIERSCHKE J., DIERSCHKE V., SALEWSKI V., GEITER O., HÜPPOP K., KÖPPEN U. & FIEDLER W. 2014. Atlas des Vogelzugs. Ringfunde deutscher Brut- und Gastvögel. AULA-Verlag, Wiebelsheim.

KÖNIG C., STÜBING S. & WAHL J. 2015. Vögel in Deutschland aktuell. Frühjahr 2015: Zugvögel im Plan, Zwergmöwen vom Winde verweht und Rotfussfalken auf Abwegen. Der Falke 62(8): 28-33.

KÖNIG C., STÜBING S. & WAHL J. 2015. Vögel in Deutschland aktuell. Sommer 2015: Rebhühner, Stare und viele Überraschungen. Der Falke 62(10): 26-31.

KÖNIG C., STÜBING S. & WAHL J. 2016. Vögel in Deutschland aktuell. Herbst 2015: Fühe Kraniche, späte Mornellregenpfeifer und viele Erlenzeisige. Der Falke 63(1): 24-29.

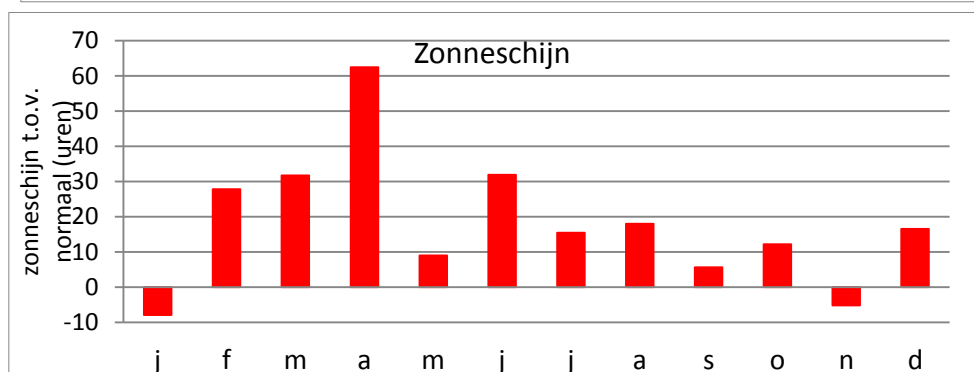
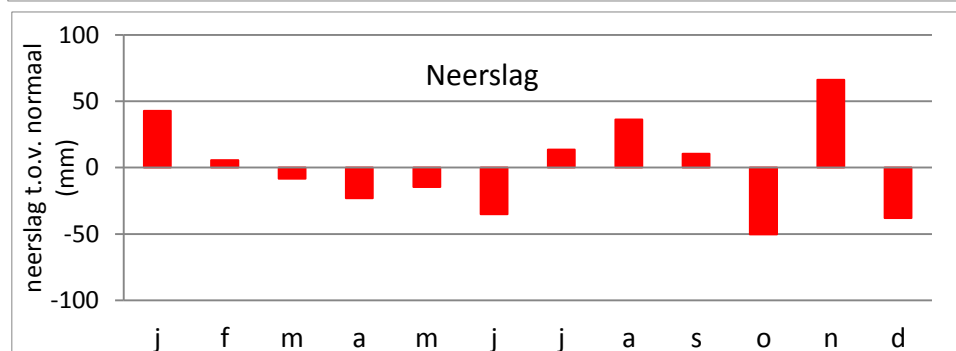
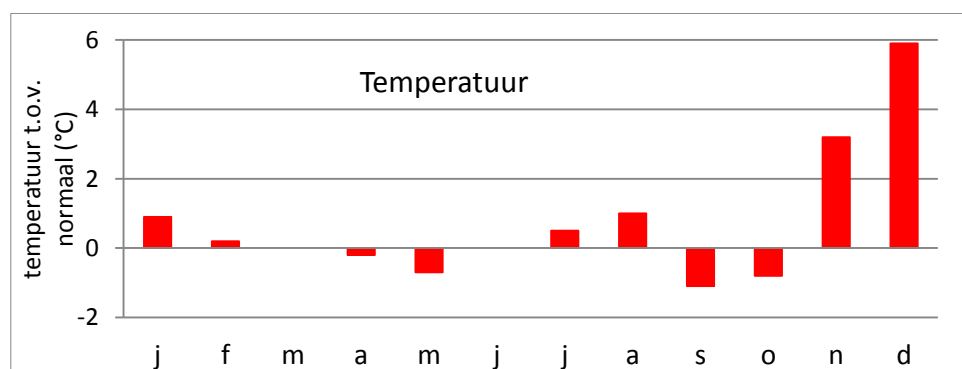
SLATERUS R., VAN DER SPEK V. & RENDERS M. 2015. Recente meldingen. Dutch Birding 36 (in serie).

TELGROEP BRESKENS 2014. Tien miljoen vogels in tienduizend uren: voorjaarstrek bij Breskens 1981-2013. Telgroep Breskens, publicatie 7, Vlissingen.

Bijlage 1. Weercharacteristieken 2015

Weercharacteristieken in 2015 vergeleken met de 'normale' waarde (berekend over periode 1981-2010). Achtereenvolgens temperatuur (in °C, De Bilt), neerslag (mm, landelijk gemiddelde) en zonuren (aantal, landelijk gemiddelde). Bron: maandoverzichten KNMI in De Bilt. De afwijking ten opzichte van de normale waarde is ook grafisch weergegeven.

	Temperatuur		Neerslag		Zon (uren)		Typering
	2015	norm.	2015	norm.	2015	norm.	
Januari	4	3,1	115,7	73	54,1	62	Zacht, nat en normale hoeveelheid zon
Februari	3,5	3,3	60,7	55	112,8	85	Zonnig, normale temperatuur en normale hoeveelheid neerslag
Maart	6,2	6,2	59,7	68	156,7	125	Normale temperatuur, zonnig en aan de droge kant
April	9	9,2	20,9	44	240,4	178	Zeer zonnig, droog en aan de koude kant
Mei	12,4	13,1	46,3	61	222	213	Vrij koel, vrij droog en vrij zonnig
Juni	15,6	15,6	32,8	68	232,9	201	Normale temperatuur, gemiddeld over het land droog en zonnig
Juli	18,4	17,9	91,6	78	227,4	212	Vrij warm, vrij nat en vrij zonnig
Augustus	18,5	17,5	114,3	78	213	195	Warm, zeer nat en aan de zonnige kant
September	13,4	14,5	88,5	78	148,6	143	Koel, normale hoeveelheid neerslag en aantal uren zon
Oktober	9,9	10,7	32,7	83	125,2	113	Vrij koud, droog en normale hoeveelheid zon
November	9,9	6,7	148,2	82	57,8	63	Uitzonderlijk zacht, nat en normale hoeveelheid zon
December	9,6	3,7	41,9	80	65,5	49	Record zacht, droog en zonnig

Bijlage 2. Extra soorten

Een deel van de telposten noteert behalve vogels ook andere trekkende soorten en dan met name zeezoogdieren en vlinders; ook deze zijn in de database van trektellen terug te vinden. In 2015 ging het om 26 'soorten' (incl. een aantal waarnemingen waarbij het bij 'spec.' bleef), zie Bijlage 5.

Gerichte trek van 'hommels' werd met name gemeld in april en op telposten Kamperhoek (jaartotaal 153 met een maximum van 69 op 10 april) en de Vulkaan (totaal 212, max 66, ook op 10 april).

De meeste vlinders passeerden de 'gestuwde' telposten in augustus met hoofdrollen voor Atalanta, waarvan ruim 3000 exemplaren genoteerd werden (max. 102 op 30 augustus langs Ketelbrug) en Klein Koolwitje met ruim 2400 (max. 303 op 22 augustus langs de Vulkaan). Er werden in totaal 21 Oranje Luzernevlinders gezien, een mager aantal in vergelijking met 2014 toen dat het maximum op één dag was (3 oktober 2014 Brobbelbies-Noord tussen Uden en Oss). Met in totaal 70 Distelvlinders was het ook voor deze soort geen bijzonder jaar, al passeerden er wel veel meer dan in 2014 (2 ex.!).

Menig trekteller zal zich de geweldige vloed Distelvlinders van mei-juni 2009 nog wel herinneren, met aantallen die opliepen tot liefst 4124 op 30 mei (Kamperhoek). Op deze telpost passeerden in mei-juni 2009 ruim 10.000 Distelvlinders! In de database van trektellen.nl is de top-50 geheel bezet door 2009 m.u.v. plek 43 (15 ex. op 6 augustus 2013, de Vulkaan). De enige Kolibrievlinder werd op 1 november genoteerd in Westenschouwen. Dit is pas de zevende in de database van trektellen.nl.

Atalanta boven telpost Maarnsche Berg op 31 augustus 2015 (Aat Schaftenaar, links) en Distelvlinder langs De Horde, Lopik op 6 juni 2015 (Arjan Boele, rechts).

Met 604 Bruinvissen was het een relatief slecht jaar voor deze kleine dolfijn (jaartotalen 2011-14 1600-4800). Ronduit spectaculair zijn de waarnemingen van 10 Grienden langs Castricum aan Zee (12 oktober 2015) en een groep van 8, waargenomen vanaf zowel de Vulkaan als Scheveningen (28 oktober 2015). Op 2 november lagen er 10 Grienden op het strand net ten zuiden van Cap-Gris Nez, NW-Frankrijk (D. Verbelen), wellicht dezelfde dieren als in Castricum en/of Den Haag/Scheveningen. De enige andere waarneming in de database is van een solitair dier langs Camperduin (29 september 2012).

Op 14 november passeerde een 'walvis' de Maasvlakte II. Het ging mogelijk om een vinvis maar een Bultrug kon niet worden uitgesloten. Op 27 september lag een Reuzenhaai een half uur lang te rusten voor De Puinhoop, Katwijk, daarbij langzaam met het tij naar het zuiden drijvend. Dit is pas de tweede Reuzenhaai voor de database (vorige op 10 juni 1993, Camperduin).

Er werden in 2015 twee soorten vleermuizen genoteerd, Gewone Dwergvleermuis (1, de Vulkaan) en Rosse Vleermuis (28). Deze laatste soort is in oktober een regelmatig 'trekker' boven telposten. In de gigantische database van trektellen.nl zitten inmiddels 314 (Nederlandse) Rosse Vleermuizen uit 2008-15. De soort werd in 2010 (117 ex.) en 2012 (120) veel vaker gemeld dan in de andere jaren (0-30). In het voorjaar is de soort zeer zeldzaam (maart 2 ex., april 1). In het najaar zijn Rosse Vleermuizen gezien in september (4 ex.), oktober (306) en november (1).

Bijlage 3. Enkele algemene tips

In het algemeen is de kwaliteit van de ingevoerde trektellingen heel behoorlijk, zeker van telposten die al lang actief zijn en veel uren maken. Toch kan het geen kwaad alert te blijven en de kwaliteit te bewaken, want aan een ‘vervuilde’ database heeft niemand wat. Daarom enkele algemene tips.

1. Blijf kritisch bij lokale verplaatsingen
Het ‘probleem’ is zo oud als er trektellingen bestaan: wat noemen we trek en wat betreft lokale verplaatsingen? In veel gevallen is het evident wat trek genoemd kan worden, in veel gevallen echter niet. Een goede kennis van de vogelbevolking rondom de telpost helpt bij het onderscheiden van lokale bewegingen. Wees vooral kritisch bij soorten die als standvogel bekend staan, voedselvluchten ondernemen (denk aan de pendelende Gaaien, heel anders dan de groepstrek die eens in de zoveel jaren voorkomt), onder bepaalde weersomstandigheden veel vliegactiviteit vertonen (sterk op elkaar reagerende lokale Buizerds in voor- en najaar) en slaaptrek (zie onder 2). Door het terrein hoppende nachttrekkers (o.a. tapuiten, zangers) worden meegeteld wanneer ze zich structureel verplaatsen. Maar het is niet de bedoeling om iedere bewegende vogel te noteren, laat die laag voorbijvliegende Fazanten, Patrijzen, Groene Spechten enzovoort dus maar zitten...
2. Slaaptrek apart noteren (DRINGEND EN HERHAALD VERZOEK)
Trektellingen beginnen vaak vroeg en sommige eindigen laat. Alle kans dus om vogels te zien die niet op trek zijn maar van hun slaapplaatsen naar al dan niet vaste voedselgebieden vliegen. Zulke bewegingen zijn door de dagelijkse regelmaat en vaak ook het gedrag (bijv. lagere vlieghoogte) goed te onderscheiden van ‘echte’ trek. Toch noteren sommige telposten dagelijks bijv. van slaapplaatsen uitvliegende Kolganzen en Spreeuwen. Hierdoor wordt het werkelijke trekbeeld verstoord. Noteer zulke aantallen desgewenst wel, maar vul ze niet in als trekkend. Binnenkort wordt op het invoerscherm de mogelijkheid geboden om slaaptrek apart te noteren. Daarmee blijven zulke (waardevolle) gegevens behouden.
3. Geef details
Bij het maken van een jaarverslag, maar vooral ook bij het beoordelen van telresultaten, is het heel plezierig en misschien zelfs noodzakelijk wanneer waarnemers details geven bij bijzondere waarnemingen. Daarmee bedoelen we niet zozeer zeer zeldzame soorten (die komen bij de CDNA terecht of worden bijv. via admins van Waarneming.nl beoordeeld). We denken meer aan fenologische bijzonderheden, zeer afwijkende aantallen of soorten waarbij verwarring met andere soorten voor de hand kan liggen. Geef er blijk van je hiervan bewust te zijn en vermeld details in het daarvoor bedoelde recordveld. Sfeerimpressies en emoties kunnen onder Opmerkingen. Als je foto’s hebt kunnen maken, is dat helemaal mooi.
4. Houd een serieuze telperiode aan
Alle tellingen worden in principe gebruikt voor het maken van bijv. doortrekdiagrammen. De tellingen hoeven niet per definitie vele uren te duren, al is een minimale telduur van een uur wel aan te bevelen. Wat we graag willen voorkomen, is dat uitschieters het beeld gaan beïnvloeden. We zien wel eens een enkele keer dat een teller ‘toevallig’ iets bijzonders ziet (bijv. een grote groep Kraanvogels) in de omgeving van zijn telpost en die dan achteraf invoert als een fictieve telling (van bijv. tien minuten). Dat is iets anders dan een ‘echte’ telling met een duidelijk geplande telperiode waarin alle vogelsoorten geteld zijn. Leuk, zulke uitschieters, maar voer ze in met een telperiode van nul minuten.

Bijlage 4. Live invoeren vanaf telpost

Al langere tijd was er de vraag of het mogelijk was om vanaf de telpost te kunnen invoeren op Trektellen. Enkele mensen gebruikten daarvoor zelfs de bestaande invoerpagina's maar dat bleek niet echt handig. Mede gestimuleerd door een vraag vanuit de roofvogeltellers te Batumi moest het er maar eens van komen.

Omdat de ontwikkeling van een app relatief veel tijd kost hebben we een aanvraag gedaan bij Het IJsvogelfonds om een deel van het werk in (Sovon) werktijd te kunnen doen. In november 2014 werd deze aanvraag goedgekeurd.

In het voorjaar is er hard gewerkt en in juni-juli 2015 is de eerste versie van de app uitgebreid getest door Arjan Boele en Adri Clements. In augustus was het tijd om live te gaan, en met succes. Tot vandaag zijn er al bijna 150.000 waarnemingen ingevoerd vanaf zo'n 70 telposten. In Nederland zijn de belangrijkste telposten de Horde, Schor van Sint Annaland en Maarnsche Berg. De bulk van buitenland "app-tellingen" komen van de roofvogeltelposten te Batumi, Burgas en sinds dit voorjaar Eilat.

Invoeren met de app kost nauwelijks meer tijd dan 'op papier'. Bovendien is het veel eenvoudiger om details (kleedgegevens, vliegrichting, bijzonderheden) bij te houden. Een enorme winst is de snelheid van het uitwerken, in enkele seconden staat de telling met alle details op Trektellen! Uploaden van data kan al tijdens een telling vanaf de telpost (bijvoorbeeld na een uur tellen) of na afloop van de gehele telling.

Vooralsnog is er alleen een Android versie van de app:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=org.trektellen>

Mochten er vragen zijn over het gebruik van de app mail gerust naar: gerard.troost@sovon.nl

Bijlage 5

Overzicht van waargenomen soorten en dagrecords in 2015 (in de 'ouderwetse' volgorde van Voous). Ter vergelijking wordt het dagrecord gegeven tot en met 2014.

Bij dubbele records (meer meldingen van hetzelfde maximum) is slechts één datum opgenomen, de eerste (aangegeven met *). Zeldzame soorten worden vermeld zoals door de waarnemer ingevuld, ongeacht het eventuele oordeel van de CDNA (zie daarvoor t.z.t. het jaarverslag CDNA).

Hybride vogels zijn weggelaten. Ongespecificeerde soorten zijn soms opgenomen (o.a. duiker, rietgans, alk/zeekoet, noordse stern/visdief, gele kwikstaart, witte kwikstaart, barmsijs). Voor alle details, ook van niet opgenomen soorten, zie trektellen.nl.

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Roodkeelduiker	25071	1248	9 December 2015	Camperduin	6372	3 April 2013	Camperduin
Parelduiker	334	22	6 April 2015*	meerdere telposten	93	4 Januari 2009	Ameland, Nes (zeetrek)
IJsduiker	25	3	9 December 2015	Scheveningen	3	6 Februari 1994*	meerdere telposten
duiker spec.	2457	197	25 November 2015	Egmond aan Zee	3523	5 Januari 2005	Scheveningen
Dodaars	10	3	3 Oktober 2015	Eurobirdwatch - Bakelse Plassen	13	2 April 2012	Paterswoldse Meer
Fuut	25118	899	16 Januari 2015	Camperduin	12743	8 Januari 1985	Scheveningen
Roodhalsfuut	135	8	19 November 2015	Maasvlakte II	46	9 December 1992	Ameland, Nes (zeetrek)
Kuifduiker	57	4	25 November 2015	Scheveningen	35	20 April 1994	Camperduin
Geoorde Fuut	48	8	27 Oktober 2015	IJmeerdijk, Almere	27	28 Maart 1993	Scheveningen
Noordse Stormvogel	471	78	25 Juli 2015	Castricum aan Zee (zeetrek)	15752	16 September 1994	Camperduin
Grote Pijlstormvogel	1	1	15 Augustus 2015	Camperduin	3	1 Oktober 1977*	meerdere telposten
Grauwe Pijlstormvogel	242	33	23 September 2015	Westkapelle	518	19 September 1978	Ameland, Nes (zeetrek)
Noordse Pijlstormvogel	51	23	25 Juli 2015	Castricum aan Zee (zeetrek)	240	8 September 2011	Westkapelle
Vale Pijlstormvogel	20	3	23 September 2015	Westkapelle	7	10 Oktober 2010	De Puinhoop (Katwijk)
pijlstormvogel spec.	5	1	25 Juli 2015*	meerdere telposten	9	23 Oktober 1972	Camperduin
Stormvogeltje	2	1	5 September 2015*	meerdere telposten	27	31 Oktober 1998	Scheveningen
Vaal Stormvogeltje	132	13	19 November 2015	Castricum aan Zee (zeetrek)	318	23 September 2004	Westkapelle
Jan-van-gent	37122	995	6 November 2015	Camperduin	4695	2 Oktober 1977	Ameland, Nes (zeetrek)
Aalscholver	360972	7423	20 Juli 2015	Huisduinen (zeetrek)	16513	4 Februari 2012	Flevocentrale Zuid
Grote Aalscholver	1	1	2 Mei 2015	De Vulkaan (Den Haag)	1	14 September 2014	Bergen aan Zee
Kuifaalscholver	7	2	9 Oktober 2015	Camperduin	7	27 Februari 2010*	meerdere telposten
Roze Pelikaan	4	1	29 Augustus 2015*	meerdere telposten	1	19 Juli 2010*	meerdere telposten
Roerdomp	16	4	9 Oktober 2015	Maarnsche Berg (nacht)	3	10 November 1984*	meerdere telposten
Kwak	1	1	20 April 2015	Breskens	3	30 April 1988*	meerdere telposten
Koereiger	2	1	25 Februari 2015*	meerdere telposten	7	20 Augustus 2010	Dordtse Biesbosch
Kleine Zilverreiger	161	7	3 Oktober 2015	Westenschouwen	17	28 April 2007*	meerdere telposten
Grote Zilverreiger	5908	64	3 Oktober 2015	Biezenburcht, Harderbroek	88	10 Oktober 2014	Vijfhoek Diemen
Blauwe Reiger	11207	179	19 September 2015	Dordtse Biesbosch	414	15 September 2011	Dordtse Biesbosch
Purperreiger	1213	222	1 September 2015	Dordtse Biesbosch	427	8 September 2014	Dordtse Biesbosch
Zwarte Ooievaar	56	5	29 Augustus 2015*	meerdere telposten	17	13 September 2013	De Groote Peel
Ooievaar	3027	107	9 September 2015	Hazewater (Amersfoort)	250	15 Augustus 2008	Maarnsche Berg
Zwarte Ibis	1	1	25 April 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	8	26 Oktober 2013	De Horde (Lopik)
Heilige Ibis	2	1	12 April 2015*	meerdere telposten	7	11 April 2008*	meerdere telposten
Lepelaar	6487	418	19 September 2015	Eemshaven - najaar	493	22 September 2012	Vijfhoek Diemen
Rosse Fluiteend	19	10	3 November 2015	Berkheide (Katwijk)	3	6 September 2010	Westdijk, Bunschoten
Knobbelzwaan	3515	60	30 Juli 2015	IJmeerdijk, Almere	180	20 December 2010	Kinderdijk
Kleine Zwaan	4870	314	13 Februari 2015	Dwingelderveld	523	24 Februari 2008	Korte Waarden (Elburg)
Wilde Zwaan	980	154	13 Februari 2015	Dwingelderveld	157	27 December 2005	Ketelbrug/Kamperhoek

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Zwarte Zwaan rietgans spec.	14	2	28 Februari 2015*	meerdere telposten	7	28 Maart 2007	Dordtse Biesbosch
Taigarietgans	46458	11526	28 December 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	16091	18 December 2010	Ketelbrug/Kamperhoek
Toendriarietgans	1	1	31 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	48	4 Oktober 2008	Oterdum-monument (Termunten)
Kleine Rietgans	75818	2496	22 November 2015	De Hamert	8559	2 Maart 2013	De Hamert
Kolgans	15481	5665	19 Oktober 2015	Eemshaven - najaar	22403	18 Januari 2006	Westkapelle
Dwerggans	1432891	25565	30 September 2015	Ballooerveld (Drenthe)	58729	2 Oktober 2014	Langebosch, Wildervank
Grauwe Gans	1	1	25 Oktober 2015	IJmeerdijk, Almere	32	9 Februari 2011	Camperduin
Soepgans	203882	5068	22 Augustus 2015	Nieuw-Statenzijl	6830	2 November 2008	IJmeerdijk, Almere
Indische Gans	41	5	23 November 2015	Paterswoldse Meer	6	6 November 2011	De Horde (Lopik)
Sneeuwgans	25	5	3 Oktober 2015	De Hamert	43	6 November 2008	Vecht bij Dalfsen
anser spec.	5	3	3 Oktober 2015	Aetsveldsche polder, Nigtevecht	29	27 September 2009	De Nek, Schellinkhout
Grote Canadese Gans	58280	12370	29 December 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	3784	13 Oktober 2011	Zuidveld, Sellingen (Gr.)
Kleine Canadese Gans	10816	228	24 December 2015	Paterswoldse Meer	702	27 Januari 2014	Paterswoldse Meer
Brandgans	137	53	20 Oktober 2015	Vuurtoeren de Ven - Enkhuizen	102	3 Augustus 2014	Vuurtoeren de Ven - Enkhuizen
Rotgans	761089	16196	3 April 2015	Noordkaap	77721	30 Januari 2010	Dordtse Biesbosch
Witbuikrotgans	116940	6991	21 Maart 2015	Huisduinen (zeetrek)	16808	8 Oktober 2011	Westkapelle
Zwarte Rotgans	20	6	19 April 2015	De Vulkaan (Den Haag)	211	28 Februari 2003	Hondsbosche
Nijlgans	4	1	18 November 2015*	meerdere telposten	1	16 April 2007*	meerdere telposten
Casarca	13639	145	30 Augustus 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	474	21 Augustus 2011	Ketelbrug/Kamperhoek
Bergeend	440	93	20 September 2015	Harculo	113	22 Augustus 2013	Ketelbrug/Kamperhoek
Mandarijneend	29995	2258	14 November 2015	Eemshaven - najaar	5000	22 Oktober 2014	Lauwersoog, haven (zeetrek)
Smient	3	2	27 April 2015	De Horde (Lopik)	21	2 Januari 1979	Noordwijk
Krakeend	59352	1442	21 November 2015	Lauwersoog, haven (zeetrek)	28434	30 December 1978	Scheveningen
Wintertaling	8669	133	30 Juni 2015	Vijfhoek Diemen (zomeravonden)	527	23 Augustus 2008	Ketelbrug/Kamperhoek
Wilde Eend	16320	826	6 April 2015	Camperduin	3949	27 Maart 2007	Camperduin
Pijlstaart	10693	127	26 Augustus 2015	't Hellegat	7512	14 Januari 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Zomertaling	9914	722	30 September 2015	Lauwersmeer, Kustweg	3664	10 November 2013	Afsluitdijk, Den Oever
Slobeend	163	13	13 Maart 2015	Camperduin	117	1 April 1999	Camperduin
grondeleend spec.	7636	417	1 September 2015	Schor van Sint Annaland	1479	27 Maart 2007	Bloemendaal aan Zee
Krooneend	1204	120	30 September 2015	Amsterdam, binnenstad	790	2 April 1979	Camperduin
Tafeleend	295	41	2 November 2015	Noordwijk	35	7 Oktober 2012	Vijfhoek Diemen
Kuifeend	24368	5665	17 November 2015	IJmeerdijk, Almere	3800	23 Oktober 2008	IJmeerdijk, Almere
Topper	19848	1263	8 November 2015	IJmeerdijk, Almere	3474	10 December 2011	IJmeerdijk, Almere
duikeend spec.	2364	333	14 November 2015	Afsluitdijk, Den Oever	14830	6 December 2013	Afsluitdijk, Den Oever
Eider	1589	330	6 September 2015	IJmeerdijk, Almere	15000	9 November 2013	IJmeerdijk, Almere
IJseend	22338	1744	23 November 2015	Lauwersoog, haven (zeetrek)	163420	3 Januari 2002	Camperduin
Zwarte Zee-eend	46	4	12 April 2015	Egmond aan Zee	61	4 Oktober 2002	Westerslag, Texel
	415081	56885	4 December 2015	Camperduin	96767	15 April 1993	Camperduin

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Grote Zee-eend	743	35	10 Maart 2015	Terschelling, Paal 18	2428	10 April 1980	Camperduin
Buffelkopeend	1	1	21 Oktober 2015	De Nek, Schellinkhout			
Brilduiker	3137	141	28 November 2015	Afsluitdijk, Den Oever	999	10 Februari 1991	Scheveningen
Nonnetje	112	8	7 Februari 2015*	meerdere telposten	5562	10 Februari 1991	Scheveningen
Middelste Zaagbek	9621	253	19 Oktober 2015	de Marlijn - Schiermonnikoog	727	6 December 2013	Afsluitdijk, Den Oever
Grote Zaagbek	1543	52	14 Februari 2015	Noordkaap	4412	4 Januari 1979	Scheveningen
Wespendief	1562	31	26 Augustus 2015	Loozerheide (bij Weert)	705	26 Augustus 2013	Loozerheide (bij Weert)
Grijze Wouw	4	1	4 Mei 2015*	meerdere telposten	1	20 Mei 2012*	meerdere telposten
Zwarte Wouw	103	4	24 April 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	16	9 Mei 2011	Eemshaven - voorjaar
Rode Wouw	341	16	16 Maart 2015	Eemshaven - voorjaar	21	9 Mei 2011	Eemshaven - voorjaar
Zeearend	73	3	9 September 2015	Kardingebult, Groningen	3	30 September 2011*	meerdere telposten
Aasgier	1	1	27 September 2015	Eltenberg (roofvogels en ooievaars)			
Vale Gier	17	11	4 Juni 2015	Geestmerambacht (Alkmaar)	61	18 Juni 2007	Breskens
Slangenarend	1	1	20 Augustus 2015	De Groote Peel	1	29 Mei 2004*	meerdere telposten
Bruine Kiekendief	3911	131	30 Augustus 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	164	13 September 2008	Kinderdijk
Blauwe Kiekendief	700	11	26 Oktober 2015	Lauwersmeer, Kustweg	85	27 Oktober 2011	De Nolle (Vlissingen)
Steppekiekendief	24	2	11 Oktober 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	3	22 April 2014	Ruidhorn
Grauwe Kiekendief	72	5	31 Augustus 2015	Loozerheide (bij Weert)	8	2 Mei 1990	Breskens
Blauwe/Grauwe/Steppekiek	1	1	10 Oktober 2015	Kardingebult, Groningen	2	14 Oktober 2001	Havelandsweg (Eibergen)
Grauwe/Steppekiekendief	19	2	11 September 2015	Loozerheide (bij Weert)	2	10 September 2011	De Nolle (Vlissingen)
kiekendief spec.	15	2	27 September 2015	Amsterdam, binnenstad	3	13 Mei 1985*	meerdere telposten
Havik	290	6	1 Oktober 2015	de Driberg, Ede	6	9 Oktober 2004	Zuidveld, Selligen (Gr.)
Sperwer	9635	64	31 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	387	3 Oktober 2010	De Vulkaan (Den Haag)
Buizerd	16669	313	30 September 2015	Kardingebult, Groningen	1075	16 Oktober 2010	Oelemars (Losser)
Ruigpootbuizerd	40	5	26 Oktober 2015	Lauwersmeer, Kustweg	49	15 Oktober 2011	de Marlijn - Schiermonnikoog
Schreeuwarend	1	1	24 Mei 2015	De Hamert	1	30 April 1988*	meerdere telposten
Bastaardarend	1	1	10 Mei 2015	Noordkaap	1	14 Oktober 2003	Brobbelbies-Noord (Uden/Oss)
Schreeuw/Bastaardarend	1	1	25 Oktober 2015	Loozerheide (bij Weert)			
arend spec.	1	1	8 Mei 2015	De Bruuk	1	27 April 1987*	meerdere telposten
Dwergarend	1	1	3 Oktober 2015	Eurobirdwatch - Waverhoek	1	17 September 2004*	meerdere telposten
Visarend	407	6	14 Mei 2015	De Hamert	16	13 September 2008	Tafelbergheide (Huizen)
Torenvalk	2415	34	30 Augustus 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	105	2 Mei 1990	Breskens
Roodpootvalk	33	1	11 Mei 2015*	meerdere telposten	18	21 Mei 1992	Breskens
Smelleken	840	6	24 April 2015*	meerdere telposten	34	25 April 2010	Rottumerplaat
Boomvalk	875	18	28 April 2015	Engbertsdijksvenen	67	7 September 1988	De Vulkaan (Den Haag)
Giervalk	1	1	26 Oktober 2015	De Puihoop (Katwijk)	1	22 Oktober 2005*	meerdere telposten
Slechtvalk	736	5	30 September 2015	Engbertsdijksvenen	12	22 April 2014	Eemshaven - voorjaar
Kwartel	4	1	12 Mei 2015*	meerdere telposten	11	19 September 2004	Canisvliet binnenpolder (Sas van G.)

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Waterral	4	1	7 Maart 2015*	meerdere telposten	3	7 November 1999	Hooge Weide, Lochem
Waterhoen	16	2	3 Oktober 2015*	meerdere telposten	100	1 November 2008	VRS Nebularia
Meerkoet	286	240	7 December 2015	IJmeerdijk, Almere	650	20 Oktober 2002	IJmeerdijk, Almere
Kraanvogel	5845	1575	26 Oktober 2015	De Kollenberg (Sittard)	54660	9 November 2014	Aan de Majoor, Koningsbosch
Scholekster	19385	199	20 April 2015	Afsluitdijk, Den Oever	48698	14 Januari 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Steltkluut	10	3	29 Augustus 2015	Schor van Sint Annaland	5	10 Mei 2008	De Horde (Lopik)
Kluut	3285	340	19 November 2015	Lauwersoog, haven (zeetrek)	1250	27 Maart 1989	Egmond aan Zee
Griel	1	1	8 Mei 2015	De Vulkaan (Den Haag)	1	7 Juli 1999*	meerdere telposten
Kleine Plevier	394	11	2 Juli 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	23	8 April 2013	Breskens
Bontbekplevier	3344	158	20 Augustus 2015	Camperduin	1498	14 Mei 2005	Breskens
Strandplevier	12	4	14 December 2015	Camperduin	11	20 April 2014	Breskens
Morinelplevier	95	12	3 Mei 2015	Noordkaap	37	26 Augustus 2004	Vijfhoek Diemen (zomeravonden)
Goudplevier	80758	4122	12 Maart 2015	Noordkaap	33103	21 Maart 1996	Breskens
Zilverplevier	4959	730	10 Mei 2015	Noordkaap	8092	1 Mei 1983	Camperduin
Kievit	330079	15798	7 Oktober 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	108822	21 Maart 1996	Breskens
Kanoet	4843	220	4 Mei 2015	Eemshaven - voorjaar	15861	10 Mei 1993	Egmond aan Zee
Drieteenstrandloper	16296	685	27 Februari 2015	Camperduin	1921	10 Mei 1993	Camperduin
Kleine Strandloper	43	7	16 Mei 2015	Eemshaven - voorjaar	50	20 Oktober 2002	Hondsbosche
Temmincks Strandloper	12	5	14 Mei 2015	See hanne Mirnserklif	9	7 Mei 2011*	meerdere telposten
Krombekstrandloper	32	7	5 September 2015	Eemshaven - najaar	76	20 Juli 1988	Bildtpollen
Paarse Strandloper	210	52	3 November 2015	Huisduinen (zeetrek)	170	29 Maart 1992	Maasmond (Maasvlakte)
Bonte Strandloper	68171	5400	13 November 2015	Lauwersoog, haven (zeetrek)	13480	22 Oktober 2006	Huisduinen (zeetrek)
strandloper spec.	112	22	18 November 2015	Katwijk - Savoy (zeetrek)	120	1 April 2013	Castricum aan Zee (zeetrek)
Kemphaan	3740	166	3 April 2015	Leeuwarderbos	1317	3 Mei 1994	Breskens
Bokje	30	2	6 April 2015*	meerdere telposten	22	25 Januari 1996	Westkapelle
Watersnip	14113	228	22 Augustus 2015	Pettemer Zeewering	1001	1 December 2010	De Vulkaan (Den Haag)
Houtsnip	64	3	21 November 2015*	meerdere telposten	17	4 Februari 2012	De Vulkaan (Den Haag)
Grutto	5191	258	8 Maart 2015	Dordtse Biesbosch	2101	15 Maart 2002	Breskens
IJlandse Grutto	10	6	16 Maart 2015	Breskens	20	7 Maart 2011	Breskens
Rosse Grutto	16183	1468	2 Mei 2015	Huisduinen (zeetrek)	10574	3 Mei 1980	Camperduin
Regenwulp	7937	146	10 April 2015	De Horde (Lopik)	906	18 April 1992	Camperduin
Wulp	22055	1530	20 April 2015	Rottumeroog	17637	17 April 2006	Rottumeroog
Zwarte Ruiter	594	27	18 April 2015	Noordkaap	501	26 April 2014	Ruidhorn
Tureluur	7651	1220	9 Juli 2015	Vijfhoek Diemen (zomeravonden)	5780	1 Mei 1983	Camperduin
Groenpootruiter	2839	240	13 Mei 2015	Noordkaap	1008	26 April 2014	Ruidhorn
Witgat	1952	27	9 April 2015	Nieuwvliet - Verdr. Zwarte Polder	121	15 April 2004	Breskens
Bosruiter	590	34	9 Mei 2015	Eemshaven - voorjaar	259	30 April 2011	Engbertsdijkvenen
Oeverloper	1137	60	6 Augustus 2015	De Vulkaan (Den Haag)	961	29 Juli 1996	Scheveningen

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Steenloper	4968	391	3 April 2015	Huisduinen (zeetrek)	890	3 Mei 1980	Noordwijk
Grauwe Franjepoot	7	3	6 September 2015	Eemshaven - najaar	2	4 September 1976*	meerdere telposten
Rosse Franjepoot	19	3	13 November 2015	Castricum aan Zee (zeetrek)	40	22 Oktober 2014	Westkapelle
Middelste Jager	289	11	17 September 2015*	meerdere telposten	408	9 November 2007	Westkapelle
Kleine Jager	1076	30	6 September 2015	Ameland, Nes (zeetrek)	389	16 September 1994	Scheveningen
Kleinste Jager	44	9	7 September 2015	IJmeerdijk, Almere	40	24 September 2004	Westkapelle
Grote Jager	260	9	6 September 2015	Ameland, Nes (zeetrek)	363	7 Oktober 2011	Westkapelle
jager spec.	165	13	19 November 2015	Maasvlakte II	104	6 November 1985	Bloemendaal aan Zee
Zwartkopmeeuw	2665	238	15 April 2015	Margarethapolder (Terneuzen)	224	10 April 2009	Breskens
Dwergmeeuw	44783	4885	5 April 2015	Castricum aan Zee (zeetrek)	33218	1 Mei 2013	Camperduin
Vorkstaartmeeuw	24	2	20 November 2015	Maasvlakte II	16	12 Oktober 1997	Terschelling, Paal 18
Kleine Kokmeeuw	1	1	3 Oktober 2015	Bergen aan Zee - zeetrek	1	8 April 1975	Noordwijk
Kokmeeuw	578062	30002	22 Maart 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	25000	17 Juli 1988	De Vulkaan (Den Haag)
Stormmeeuw	230407	11300	1 April 2015	Eemshaven - voorjaar	15426	5 Augustus 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Kleine Mantelmeeuw	237095	3598	22 April 2015	Huisduinen (zeetrek)	19862	25 Augustus 1988	De Vulkaan (Den Haag)
Zilvermeeuw	199956	3166	4 April 2015	De Vulkaan (Den Haag)	22565	10 September 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Scandinavische Zilverm.	1	1	22 Maart 2015	De Vulkaan (Den Haag)	1	1 Februari 2013*	meerdere telposten
Geelpootmeeuw	127	3	26 Januari 2015	Paterswoldse Meer	14	22 Augustus 2007	Gebrande Kamp, Middelaar
Pontische Meeuw	243	16	22 Maart 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	8	3 Augustus 2008	Ketelbrug/Kamperhoek
Kleine Burgemeester	18	2	27 April 2015	Katwijk - Savoy (zeetrek)	3	6 Februari 2008	Katwijk - Savoy (zeetrek)
Grote Burgemeester	15	2	6 Maart 2015*	meerdere telposten	9	15 Oktober 1976	de Marlijn - Schiermonnikoog
Grote Mantelmeeuw	32802	646	14 November 2015	De Vulkaan (Den Haag)	4829	17 Oktober 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Drieteenmeeuw	85774	3738	24 December 2015	De Vulkaan (Den Haag)	21960	25 November 2007	Bloemendaal aan Zee
Lachstern	8	2	5 Augustus 2015	See hanne Mirnserklif	9	29 Juli 1975	Vlieland - Pad van Zes
Reuzenstern	119	20	28 Augustus 2015	Korte Waarden (Elburg)	17	25 Augustus 2013	Ketelbrug/Kamperhoek
Grote Stern	112724	2706	9 Augustus 2015	Camperduin	6836	11 Augustus 2013	Vlieland - Pad van Zes
Visdief	146535	18463	17 Juli 2015	Flevocentrale Zuid	9602	3 September 1990	Scheveningen
Noordse Stern	1451	196	18 April 2015	Huisduinen (zeetrek)	6539	7 Mei 2014	Camperduin
Noordse Stern/Visdief	76765	4712	10 Augustus 2015	Camperduin	13585	30 April 1995	Scheveningen
Dwergstern	4177	273	30 Mei 2015	Huisduinen (zeetrek)	1235	11 Augustus 2005	Rottumeroog
Witwangstern	4	2	20 Juli 2015	Paterswoldse Meer	18	21 Mei 2012	Engbertsdijksvenen
Zwarte Stern	9481	1177	7 Augustus 2015	Vijfhoek Diemen (zomeravonden)	3743	6 September 1988	Vijfhoek Diemen (zomeravonden)
Witvleugelstern	4	2	1 September 2015	Eemshaven - najaar	172	17 Mei 2007	Ketelbrug/Kamperhoek
Zeekoet	1955	106	30 Oktober 2015	Egmond aan Zee	6189	19 Januari 2005	De Vulkaan (Den Haag)
Alk	274	37	21 Oktober 2015	IJmuiden Zuidpier (zeetrek)	366	19 Januari 2006	Scheveningen
Alk/Zeekoet	65482	3086	24 December 2015	De Vulkaan (Den Haag)	14739	28 November 2012	Camperduin
Zwarte Zeekoet	7	1	4 Januari 2015*	meerdere telposten	2	26 Augustus 1972*	meerdere telposten
Kleine Alk	70	7	20 November 2015	Lauwersoog, haven (zeetrek)	3287	23 Oktober 2005	de Marlijn - Schiermonnikoog

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Papegaaiduiker	12	2	14 November 2015	Camperduin	16	28 Oktober 1983	de Marlijn - Schiermonnikoog
Holenduif	25168	320	21 November 2015	De Groote Peel	1400	23 Oktober 2007	De Groote Peel
Houtduif	1317359	50250	25 Oktober 2015	Loozerheide (bij Weert)	260090	1 November 2014	Vlagheide, Schijndel
Turkse Tortel	1729	34	27 September 2015	Westenschouwen	155	13 Oktober 2008	De Nolle (Vlissingen)
Zomertortel	110	6	10 Mei 2015	De Hamert	689	15 Mei 1982	Breskens
Halsbandparkiet	708	78	27 Oktober 2015	De Puinhoop (Katwijk)	287	1 September 2005	Rijswijk (ZH)
Grote Alexanderparkiet	7	2	11 Oktober 2015	Amsterdam, binnenstad	4	11 Oktober 2014	Amsterdam, binnenstad
Koekoek	264	3	19 April 2015*	meerdere telposten	20	7 Mei 1981	Breskens
Kerkuil	1	1	19 September 2015	Maarnsche Berg (nacht)	1	12 Juli 1987*	meerdere telposten
Ransuil	3	2	21 November 2015	Katwijk - Savoy (zeetrek)	2	20 April 1976*	meerdere telposten
Velduil	93	8	27 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	15	23 Oktober 1988	De Vulkaan (Den Haag)
Gierzwaluw	151820	7084	3 Mei 2015	Breskens	41365	26 Mei 2012	Breskens
Alpengierzwaluw	1	1	16 September 2015	Eemshaven - najaar	2	3 Oktober 1981	Scheveningen
Ijsvogel	110	3	26 September 2015*	meerdere telposten	4	12 Oktober 2003*	meerdere telposten
Bijeneter	66	23	1 September 2015	Aan de Majoor, Koningsbosch	9	21 Mei 2005	Ketelbrug/Kamperhoek
Hop	6	2	19 April 2015	Strabrechtse Heide	1	11 Oktober 1982*	meerdere telposten
Draaihals	8	1	26 Augustus 2015*	meerdere telposten	2	18 September 2008	Ketelbrug/Kamperhoek
Grote Bonte specht	2974	25	22 Augustus 2015*	meerdere telposten	33	23 September 2012	De Vulkaan (Den Haag)
Kleine Bonte specht	75	2	20 Maart 2015*	meerdere telposten	3	18 September 2010	Vijfhoek Diemen
Kortteenleeuwerik	1	1	15 Mei 2015	Wormer en Jisperveld Noord (Jisp)	2	20 Mei 2012*	meerdere telposten
Kuifleeuwerik	3	1	8 April 2015*	meerdere telposten	9	18 Oktober 1970	Parnassia, Kennemerduinen
Boomleeuwerik	6729	189	7 Oktober 2015	Aan de Majoor, Koningsbosch	244	27 Oktober 2005	De Vulkaan (Den Haag)
Veldleeuwerik	218292	5168	24 Oktober 2015	Aan de Majoor, Koningsbosch	55000	18 Oktober 1992	De Vulkaan (Den Haag)
Strandleeuwerik	284	35	1 November 2015	Eemshaven - najaar	147	17 November 2013	Eemshaven - najaar
Oeverzwaluw	14955	1081	6 Augustus 2015	De Nek, Schellinkhout	6416	7 Augustus 2011	Dordtse Biesbosch
Boerenzwaluw	569575	6208	20 September 2015	De Hamert	30981	10 Mei 1998	Breskens
Roodstuitzwaluw	5	1	24 April 2015*	meerdere telposten	3	4 Mei 2008*	meerdere telposten
Huiszwaluw	124939	4131	6 September 2015	Flevocentrale Zuid	11943	21 Mei 1990	Breskens
Grote Pieper	86	3	4 Oktober 2015*	meerdere telposten	18	2 Oktober 1994	De Vulkaan (Den Haag)
Duinpieper	176	4	29 Augustus 2015*	meerdere telposten	53	11 September 1992	De Nolle (Vlissingen)
Siberische Boompieper	8	1	26 September 2015*	meerdere telposten	3	14 Oktober 2013	Parnassia, Kennemerduinen
Boompieper	7683	100	5 Mei 2015	Lauwersmeer, Kustweg	927	22 April 1998	Breskens
Boompieper/Sib. Boomp.	10	1	3 Oktober 2015*	meerdere telposten	2	30 Oktober 2011*	meerdere telposten
Graspieper	454413	23215	20 April 2015	Breskens	381290	15 April 2003	Breskens
Roodkeelpieper	44	2	17 Mei 2015*	meerdere telposten	10	11 Mei 1998	Breskens
Waterpieper	888	18	30 Oktober 2015	Vogelhut Saefinghe	47	23 Februari 2003	Strabrechtse Heide
Oeverpieper	1058	18	15 Maart 2015	Eemshaven - voorjaar	250	12 Oktober 1997	Westkapelle
Waterpieper/Oeverpieper	477	22	23 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	27	11 Oktober 2014	De Vulkaan (Den Haag)

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
gele kwikstaart spec.	22720	1508	20 Augustus 2015	Camperduin	6836	22 April 1998	Breskens
Gele Kwikstaart	28289	1183	5 Mei 2015	Eemshaven - voorjaar	2381	8 Mei 2012	Noordkaap
Engelse Kwikstaart	131	67	4 Mei 2015	Westkapelle	45	2 Mei 2011	Breskens
Noordse Kwikstaart	2323	1080	5 Mei 2015	Noordkaap	1905	8 Mei 2011	Ketelbrug/Kamperhoek
Citroenkwikstaart	1	1	19 Augustus 2015	't Hellegat	1	29 April 1991*	meerdere telposten
Grote Gele Kwikstaart	3685	53	5 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	168	30 September 2002	De Vulkaan (Den Haag)
witte kwikstaart spec.	14355	399	3 April 2015	Breskens	3891	25 Maart 1999	Breskens
Witte Kwikstaart	40033	976	17 Maart 2015	Noordkaap	2247	22 Maart 2014	Noordkaap
Rouwkwikstaart	162	12	17 Maart 2015	Breskens	53	7 Maart 2001	Breskens
Pestvogel	20	13	7 Februari 2015	Eemshaven - voorjaar	146	14 November 2012	De Vulkaan (Den Haag)
Winterkoning	24	3	3 Oktober 2015	Eurobirdwatch - Bakelse Plassen	8	24 Oktober 2004	Ottershagen, Lattrop
Heggenmus	9839	119	26 September 2015	Westenschouwen	502	19 Oktober 2012	Aan de Majoor, Koningsbosch
Roodborst	269	13	28 September 2015	Maarnsche Berg (nacht)	24	8 November 2014	Ruurlo, Kaapdijk
Blauwborst	9	3	28 Augustus 2015	Vijfhoek Diemen	1	25 Maart 1998*	meerdere telposten
Zwarte Roodstaart	182	8	3 Oktober 2015	Aan de Majoor, Koningsbosch	8	10 Oktober 2008*	meerdere telposten
Gekraagde Roodstaart	64	3	17 April 2015	De Groote Peel	9	30 Augustus 1987*	meerdere telposten
Paapje	662	18	9 September 2015	Castelreesche Heide	94	10 Mei 1993	Breskens
Roodborsttapuit	406	16	18 September 2015	Castelreesche Heide	21	19 September 2000	de Drieberg, Ede
Tapuit	1075	20	10 September 2015	Strabrechtse Heide	600	7 September 2004	Westkapelle
Beflijster	1113	52	13 April 2015	Loozerheide (bij Weert)	467	23 April 1989	De Vulkaan (Den Haag)
Merel	9005	215	19 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	5009	27 Oktober 2014	De Vulkaan (Den Haag)
Kramsvogel	452791	61735	26 Oktober 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	80000	2 November 1998	De Vulkaan (Den Haag)
Zanglijster	51527	2847	28 September 2015	De Vulkaan (Den Haag)	31416	30 September 2003	De Nolle (Vlissingen)
Koperwiek	281660	41880	14 Oktober 2015	De Nolle (Vlissingen)	900000	21 Oktober 1995	De Puinhoop (Katwijk)
Grote Lijster	8710	109	18 Oktober 2015	Eemshaven - najaar	2438	12 Oktober 2003	De Vulkaan (Den Haag)
lijster spec.	596	307	21 Oktober 2015	Bergen aan Zee	14719	10 Oktober 2008	De Bloedberg, Monster
Graszanger	1	1	26 September 2015	't Hellegat	4	12 Oktober 2008	Westkapelle
Sprinkhaanzanger	1	1	9 Augustus 2015	Margarethapolder (Terneuzen)	2	23 Juli 2008	Dwingelderveld
Rietzanger	2	1	11 April 2015*	meerdere telposten	3	12 Augustus 1998	De Nek, Schellinkhout
Bosrietzanger	3	1	29 April 2015*	meerdere telposten	3	19 Augustus 2012	Loozerheide (bij Weert)
Kleine Karekiet	11	2	14 September 2015	IJmeerdijk, Almere	4	4 September 2004	IJmeerdijk, Almere
Spotvogel	5	1	24 Mei 2015*	meerdere telposten	4	11 Augustus 2012	De Hamert
Braamsluiper	24	2	29 Augustus 2015	Vijfhoek Diemen	9	30 Augustus 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Grasmus	101	7	29 Augustus 2015	Aamsveen	16	30 Augustus 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Tuinfluitier	9	1	29 April 2015*	meerdere telposten	8	2 September 2010	Westenschouwen
Zwartkop	340	25	29 September 2015	Springerduin, Ouddorp	123	24 September 2011	Springerduin, Ouddorp
Pallas' Boszanger	1	1	26 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	1	18 Oktober 1985*	meerdere telposten
Bladkoning	28	2	27 September 2015*	meerdere telposten	2	13 Oktober 2008*	meerdere telposten

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Tijftjaf	2506	38	13 September 2015	Corversbos, Hilversum	511	9 April 2013	Breskens
Tijftjaf/Fitis	142	15	27 September 2015	Dordtse Biesbosch	113	8 April 2013	Breskens
Fitis	120	6	12 September 2015	Aamsveen	18	11 April 2009	Breskens
Goudhaan	5942	208	3 Oktober 2015	Westenschouwen	594	13 Oktober 2008	De Nolle (Vlissingen)
Vuurgoudhaan	270	14	26 September 2015	De Vulkaan (Den Haag)	23	14 September 2014	Kwinteloijen (bij Veenendaal)
Grauwe Vliegenvanger	102	7	29 Augustus 2015	Kwinteloijen (bij Veenendaal)	87	10 Mei 1993	Breskens
Kleine Vliegenvanger	1	1	23 Mei 2015	De Vulkaan (Den Haag)	1	17 September 1984*	meerdere telposten
Bonte Vliegenvanger	36	6	21 Augustus 2015	Lauwersmeer, Kustweg	7	23 Augustus 2012	Brobbelbies-Zuid (Uden/Oss)
Baardman	887	60	2 Oktober 2015	Vijfhoek Diemen	321	4 Oktober 1984	Vijfhoek Diemen
Staartmees	4914	121	25 Oktober 2015*	meerdere telposten	134	26 September 2003	Vijfhoek Diemen
Witkopstaartmees	72	24	8 November 2015	Lauwersmeer, Kustweg	43	26 Oktober 2010	Ketelbrug/Kamperhoek
Glanskop	17	2	2 September 2015*	meerdere telposten	8	25 September 2005	Ottershagen, Lattrop
Matkop	40	3	8 September 2015*	meerdere telposten	9	11 Oktober 2007	Dwingelderveld
Kuifmees	55	10	3 Oktober 2015	Leersumse Veld	21	31 Augustus 1999	de Driberg, Ede
Zwarte Mees	15450	594	25 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	4508	28 September 1996	Vijfhoek Diemen
Pimpelmees	22629	366	26 September 2015	De Vulkaan (Den Haag)	6230	13 Oktober 2008	De Nolle (Vlissingen)
Koolmees	13529	436	18 Maart 2015	Eemshaven - voorjaar	6109	18 Oktober 2012	Ketelbrug/Kamperhoek
Boomklever	65	7	3 Oktober 2015	Eurobirdwatch - Lattrop	7	11 Oktober 2003*	meerdere telposten
Boomkruiper	50	3	27 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	5	2 November 2002*	meerdere telposten
Buidelmees	47	3	31 Augustus 2015	Eemshaven - najaar	14	27 Augustus 2012	Engbertsdijkvenen
Wielewaal	116	7	28 April 2015	Loezerheide (bij Weert)	40	7 Mei 1994	Breskens
Grauwe Klauwier	5	1	24 Mei 2015*	meerdere telposten	2	13 Mei 2008*	meerdere telposten
Klapekster	89	3	21 Oktober 2015	Leersumse Veld	6	19 Oktober 2013	De Hamert
Gaai	1229	37	3 Oktober 2015	Eurobirdwatch - Lattrop	1178	26 September 2010	De Hamert
Ekster	1188	32	25 Oktober 2015	Amsterdam, binnenstad	84	17 Oktober 2014	IJmeerdijk, Almere
Kauw	89433	2421	11 Oktober 2015	Westenschouwen	16736	18 Oktober 1993	De Nolle (Vlissingen)
Noordse Kauw	2	1	1 November 2015*	meerdere telposten	1	21 Oktober 2011*	meerdere telposten
Roek	9911	372	27 Oktober 2015	Aan de Majoor, Koningsbosch	3932	3 November 1957	Parnassia, Kennemerduinen
Zwarte Kraai	12148	245	3 April 2015	Noordkaap	464	6 April 2009	Breskens
Bonte Kraai	22	4	14 Februari 2015	Lauwersmeer, Kustweg	274	7 November 1953	Parnassia, Kennemerduinen
Raaf	382	35	9 Maart 2015	IJmeerdijk, Almere	26	13 November 2007	Dieren
Spreeuw	4959194	96429	25 Oktober 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	507903	27 Oktober 2004	Laaxum (ZW-Friesland)
Roze Spreeuw	3	1	5 Juni 2015*	meerdere telposten	3	29 Oktober 2008	Hondsbossche
Huisemus	683	29	25 Juni 2015	IJmeerdijk, Almere	367	31 Juli 1992	De Nolle (Vlissingen)
Ringmus	12885	329	5 Oktober 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	3000	6 Oktober 1995	De Puinhoop (Katwijk)
Vink	1287588	50944	24 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	165428	4 Oktober 2010	De Vulkaan (Den Haag)
Vink/Keep	83047	16481	21 Oktober 2015	De Bloedberg, Monster	2200	16 Maart 2014	Strabrechtse Heide
Keep	55337	1590	21 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	17426	25 Oktober 2011	Kwinteloijen (bij Veenendaal)

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Europese Kanarie	134	4	3 Oktober 2015*	meerdere telposten	18	2 April 2001	Breskens
Groenling	27629	972	23 September 2015	Ballooerveld (Drenthe)	1381	4 Oktober 2008	Korendijkse Slikken
Putter	14659	137	8 September 2015	Zuidveld, Sellingen (Gr.)	383	22 April 1998	Breskens
Sijs	123671	2117	3 November 2015	Berkheide (Katwijk)	6721	14 Oktober 1993	Westkapelle
Kneu	88700	1180	10 April 2015	Breskens	3538	29 Maart 2005	Breskens
Frater	478	65	13 December 2015	Eemshaven - najaar	261	11 November 1986	De Vulkaan (Den Haag)
barmsijs spec.	2417	114	19 Oktober 2015	IJmeerdijk, Almere	3149	12 November 1986	De Vulkaan (Den Haag)
Grote Barmsijs	90	22	20 December 2015	Eemshaven - najaar	1026	14 November 2005	Hondsbossche
Kleine Barmsijs	249	13	5 April 2015	Eemshaven - voorjaar	99	5 November 2005	Zuidveld, Sellingen (Gr.)
Kruisbek	9024	272	26 Juni 2015	De Vulkaan (Den Haag)	1146	15 Juni 2005	De Vulkaan (Den Haag)
Grote Kruisbek	2	1	19 September 2015*	meerdere telposten	50	8 Oktober 2004	De Lemelerberg
kruisbek spec.	6	5	17 Oktober 2015	Trekerpunt (Utrecht)	63	22 Oktober 2013	De Vulkaan (Den Haag)
Roodmus	3	3	2 Juli 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	3	23 Augustus 1987	De Vulkaan (Den Haag)
Goudvink	1650	49	23 Oktober 2015	Leersumse Veld	105	4 November 2005	IJmeerdijk, Almere
Noordse (trompet) Goudv.	108	6	26 Oktober 2015*	meerdere telposten	144	8 November 2005	De Vulkaan (Den Haag)
Appelvink	3351	59	30 September 2015	Kwintelooijen (bij Veenendaal)	113	27 Oktober 2005	De Vulkaan (Den Haag)
IJsgors	316	6	10 Oktober 2015	Camperduin	116	21 November 2010	Eemshaven - najaar
Sneeuwgor	568	62	16 Februari 2015	Noordkaap	384	26 Februari 2011	Noordkaap
Geelgor	2649	42	24 Oktober 2015	Wierdense Veld	113	15 November 2003	Zuidveld, Sellingen (Gr.)
Ortolaan	52	3	30 Augustus 2015	De Groote Peel	47	7 September 1992	De Nolle (Vlissingen)
Bosgor	1	1	23 Oktober 2015	Loozerheide (bij Weert)	2	19 Oktober 1988*	meerdere telposten
Dwerggor	5	1	11 Oktober 2015*	meerdere telposten	3	16 Oktober 2013	Westenschouwen
Rietgor	39941	1162	17 Maart 2015	Breskens	4771	12 Maart 1999	Breskens
gor spec.	7	2	24 April 2015	Breskens	5	2 November 2008	Hondsbossche
Grauwe Gors	11	1	11 Maart 2015*	meerdere telposten	17	10 Mei 1981*	meerdere telposten
Hommel spec.	400	69	10 April 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	261	29 Maart 2014	Ketelbrug/Kamperhoek
Koninginnepage	7	2	10 Mei 2015	Loozerheide (bij Weert)	10	27 Mei 2005*	meerdere telposten
Oranje luzernevlinder	21	3	11 September 2015	Brobbelbies-Noord (Uden/Oss)	27	5 Augustus 2013	Brobbelbies-Noord (Uden/Oss)
Gele luzernevlinder	4	1	19 Augustus 2015*	meerdere telposten	3	19 September 2009	Margarethapolder (Terneuzen)
Atalanta	3076	102	30 Augustus 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	560	13 September 2002	Westenschouwen
Kleine vos	107	6	20 Augustus 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	2000	12 September 1991	De Nolle (Vlissingen)
Dagpauwoog	181	6	3 Augustus 2015	Ballooerveld (Drenthe)	67	3 Oktober 2010	Brobbelbies-Noord (Uden/Oss)
Gehakelde aurelia	6	2	10 Oktober 2015	De Vulkaan (Den Haag)	32	4 Oktober 2014	Biezenburcht, Harderbroek
Distelvlinder	70	6	21 Mei 2015	Noordkaap	4124	30 Mei 2009	Ketelbrug/Kamperhoek
Groot koolwitje	179	31	3 Augustus 2015	Ballooerveld (Drenthe)	90	25 Augustus 2013	Ballooerveld (Drenthe)
Klein koolwitje	2435	303	22 Augustus 2015	De Vulkaan (Den Haag)	4010	22 Juli 2012	Ketelbrug/Kamperhoek
Klein Geaderd Witje	32	4	3 Augustus 2015*	meerdere telposten	13	29 April 2010*	meerdere telposten
koolwitje spec.	608	105	22 Augustus 2015	Zuidveld, Sellingen (Gr.)	266	2 September 2011	De Nolle (Vlissingen)

Soort	Jaartotaal 2015	Dagrecord 2015	Datum	Telpost	Dagrecord t/m 2014	Datum	Telpost
Bont Zandoogje	9	2	6 Augustus 2015	Ballooerveld (Drenthe)	8	24 September 2011	De Nolle (Vlissingen)
Gamma-uil	24	11	20 Augustus 2015	Ketelbrug/Kamperhoek	6	19 Augustus 2012	Ketelbrug/Kamperhoek
Kolibrievlinder	1	1	1 November 2015	Westenschouwen	1	2 Oktober 2011*	meerdere telposten
Bruinvis	604	20	20 December 2015	De Vulkaan (Den Haag)	173	1 Maart 2014	Huisduinen (zeetrek)
Griend	26	10	12 Oktober 2015	Castricum aan Zee (zeetrek)	1	29 September 2012	Camperduin
dolfijn spec.	2	2	18 November 2015	Katwijk - Savoy (zeetrek)	2	22 November 2011	De Vulkaan (Den Haag)
walvis spec.	1	1	14 November 2015	Maasvlakte II	1	20 Juni 1980*	meerdere telposten
Grijze Zeehond	168	4	30 Augustus 2015	Noordwijk	10	28 December 2014	Huisduinen (zeetrek)
Gewone Zeehond	979	45	14 Februari 2015	Huisduinen (zeetrek)	78	4 Februari 2009	Camperduin
Zeehond spec.	3	1	2 Januari 2015*	meerdere telposten	4	9 Juli 2002	Vlieland - Pad van Zes
Rosse Vleermuis	28	4	23 Oktober 2015	De Hamert	116	4 Oktober 2010	De Vulkaan (Den Haag)
Gewone Dwergvleermuis	1	1	20 Juni 2015	De Vulkaan (Den Haag)			
Reuzenhaai	1	1	27 September 2015	De Puinhoop (Katwijk)	1	10 Juni 1993	Camperduin